

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 9 stycznia 2026 r.

Poz. 192

UCHWAŁA NR XXII/139/2025 RADY MIEJSKIEJ W BOGORII

z dnia 30 grudnia 2025 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Bogoria

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) oraz art. 8 ust.1, art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U z 2021 r. poz. 485)

Rada Miejska w Bogorii uchwala, co następuje:

§ 1. Na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Bogoria wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Bogoria w granicach określonych w załączniku nr 1 niniejszej uchwały.

§ 2. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Bogoria” stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

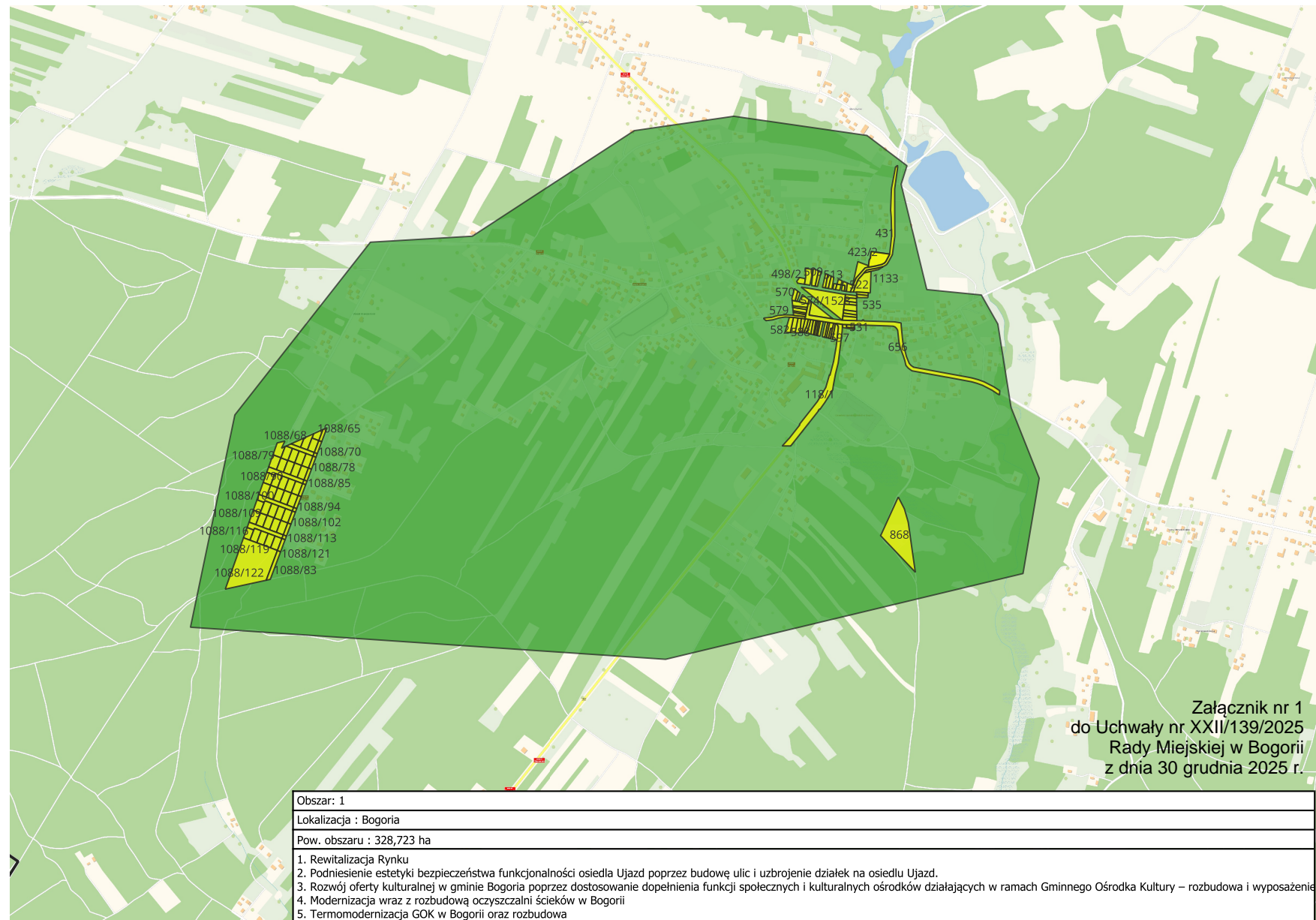
§ 3. Ustanawia się na rzecz Gminy Bogoria prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Bogoria.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej w Bogorii

Jolanta Wyrzykowska

Załącznik nr 2
do Uchwały nr XXII/139/2025
Rady Miejskiej w Bogorii
z dnia 30 grudnia 2025 r.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bogoria na lata 2024 – 2030

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE BOGORIA

Bogoria, 2024 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
Część 2 - Gmina Bogoria – charakterystyka obszaru	7
2.1. Lokalizacja Gminy	7
2.2. Środowisko naturalne	8
2.3. Demografia i rynek pracy.....	14
2.4. Warunki życia mieszkańców.....	15
2.5. Lokalna gospodarka.....	32
2.6. Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy.....	33
2.7. Warunki życia mieszkańców.....	15
Część 3 - Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces diagnostyczny	34
3.1. Opis działań diagnostycznych	35
Część 4 - Wybór obszaru rewitalizacji.....	49

WSTĘP

Cel diagnozy

Jedną z cech rewitalizacji jest koncentracja. Oznacza to, że działania podejmowane w ramach procesu rewitalizacji powinny dotyczyć ściśle wskazanego obszaru. Obszar ten powinien cechować się natężeniem negatywnych zjawisk oraz mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Celem niniejszej diagnozy jest wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na podstawie analizy wskaźnikowej, tj. badania natężenia występowania negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno- przestrzennej i technicznej na terenie gminy Bogoria.

Analiza ta wskazana została w art. 15 ust. 1 p. 1) Ustawy o rewitalizacji jako obowiązkowy element Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzona zatem została w sposób spełniający formalne wymagania określone w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.) stanowiąc tym samym fundament i pierwszy krok do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Struktura dokumentu

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Bogoria podzielona została na cztery części. Część pierwszą stanowi wprowadzenie, w którym sformułowane zostały: cel diagnozy, struktura dokumentu, procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także słowniczek pojęć, w którym zdefiniowano pojęcia dotyczące procesu rewitalizacji.

W części drugiej dokonano ogólnej charakterystyki gminy Bogoria, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu społeczno-demograficznego, a także środowiskowego, gospodarczego, przestrzennego i technicznego. Zjawiska opisane w tej części charakteryzuje często ujęcie ponadlokalne, oddziałujące swym zasięgiem na teren nie tylko gminy, ale i jednostek sąsiadujących.

Część trzecia Diagnozy dotyczy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bogoria. W tej części zebrane zostały dane wyjściowe opisujące zjawiska

zachodzące w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Efektem tak przeprowadzonej delimitacji było wyznaczenie na terenie gminy Bogoria obszarów zdegradowanych.

Czwarta część diagnozy poświęcona została wyznaczeniu w ramach obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji, zgodnie z ustawowym wymogiem, aby obszar rewitalizacji nie przekraczał 20% powierzchni gminy i jednocześnie, żeby nie zamieszkiwało go więcej niż 30% mieszkańców gminy. Opisano również przesłanki kluczowego znaczenia obszaru rewitalizacji dla rozwoju lokalnego.

Słowniczek pojęć

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – interesariuszami rewitalizacji są w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa

KOMITET REWITALIZACJI – Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa,

przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
4. Technicznych – szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Synteza ustaleń diagnozy

Gmina Bogoria posiada lokalny program rewitalizacji na lata 2016-2025, który przyjęty został nr XXVIII/257/2017 Rady Gminy Bogoria z 12 czerwca 2017 roku. Program wpisany

jest na liście programów rewitalizacji województwa świętokrzyskiego; jest tzw. lokalnym programem rewitalizacji opracowanym na podstawie Wytycznych Ministra Rozwoju. Umożliwia pozyskiwanie środków zewnętrznych na wskazane w programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne, nie ma jednak statusu tzw. gminnego programu rewitalizacji. Przyjęcie lokalnego programu rewitalizacji nie pozwalało jednak na skorzystanie z dodatkowych mechanizmów jakie daje gminny program rewitalizacji. Dzięki uchwaleniu niniejszego gminnego programu rewitalizacji na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2015 roku o rewitalizacji Gmina Bogoria będzie mogła dodatkowo skorzystać z instrumentów realizacji działań rewitalizacyjnych przewidzianych w ustawie o rewitalizacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rewitalizacji w celu opracowania diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina prowadziła analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Prace analityczne oparte zostały o wyniki diagnozy obszaru znajdujące się w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Bogoria na lata 2016-2025. Prace prowadzone były z pomocą ekspertów zewnętrznych w formule partycypacyjno- eksperckiej.

Obszar rewitalizacji został wskazany w stosunku do ogólnej liczby ludności Gminy Bogoria wynoszącej na koniec roku 2023 7 402 osób (na podstawie danych GUS BDL) oraz całkowitej powierzchni gminy wynoszącej 123,41 km². Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji może być zamieszkiwany maksymalnie przez 30% ludności gminy i wyznaczony na maksymalnie 20% powierzchni gminy. Obszar rewitalizacji gminy zamieszkuje łącznie 1076 mieszkańców (14,54% ogólnej liczby mieszkańców gminy) i obejmuje 3,29 km² (13,3 % ogólnej powierzchni gminy). Tak wyznaczony obszar spełnia wymagania ustawowe odnośnie limitów obszaru i liczby mieszkańców.

CZĘŚĆ 2 – GMINA BOGORIA – CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

2.1. LOKALIZACJA

Gmina Bogoria położona jest w południowo-wschodniej części Polski, w województwie świętokrzyskim. Graniczy ona od północy z gminą Iwaniska, od wschodu z gminą Klimontów, od południa z gminą Staszów, natomiast od zachodu z gminą Raków. Gmina Bogoria wraz z gminami: Szydłów, Staszów, Oleśnica, Rytwiany, Łubnice, Połaniec i Osiek tworzy powiat staszowski. Najbliższe ośrodki miejskie to: Staszów i Opatów. Odległość do Kielc - stolicy województwa wynosi około 60 km. Gmina Bogoria pod względem wielkości obszaru zaliczana jest do większych gmin. Jej obszar zajmuje powierzchnię 123,41 km².

W skład gminy Bogoria wchodzi aktualnie 37 sołectw: Bogoria, Budy, Ceber, Domaradzice, Gorzków, Grzybów Szczegliki, Józefów Witowicki, Jurkowice, Kiełczyzna, Kolonia Bogoria, Kolonia Pęcławice, Kolonia Pęcławska, Kolonia Wysoki Małe, Łągówka, Malkowice, Mała Wieś, Miłoszowice, Moszyny, Niedźwiedź, Pełczyce, Pęcławice Górne, Podlesie, Przyborowice, Rosołówka, Szczeglice, Ujazdek, Wagnerówka, Wierzbka, Witowice, Wola Kiełczyńska, Wola Malkowska z enklawami leśnymi: Batogi, Poręba Kiełczyńska i Swoboda, Wolica, Wysoki Duże, Wysoki Małe, Wysoki Średnie, Zagorzyce i Zimnowoda.

Najbliższe ośrodki miejskie to: Staszów i Opatów. Bogoria znajduje się 60 km na południowy - wschód od Kielc i 130 km na wschód od Krakowa. Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 757 relacji Opatów – Stopnica (długość na terenie gminy 9,048 km), a także drogi powiatowe (78.145 km) i gminne (98,7 km). Najbliższymi węzłami komunikacyjnymi, które mają charakter międzyregionalny są Opatów i Łągów, położone na północy w odległości około 25 kilometrów. Korytarz transportowy tworzą tu drogi krajowe nr 74 i nr 9 oraz drogi wojewódzkie nr 756 i 757. Teren gminy Bogoria stanowi obszar graniczny trzech jednostek geograficznych: Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej i Pogórza Szydłowskiego. Północna część gminy wkracza w południowo-wschodnią część Pasma Wygiełzowskiego, część południowo-zachodnią i południową stanowi obszar Pogórza Szydłowskiego. Wszystkie wyżej wymienione regiony wchodzi w skład makroregionu Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej.

2.2. ŚRODOWISKO NATURALNE

Gmina Bogoria posiada silnie urozmaiconą rzeźbę terenu, wynikającą z rozgraniczenia się na jej terenie trzech regionów geograficznych. Część północna gminy posiada rzeźbę falista i wysoko falista. Występują tu dość znaczne deniwelacje między wyniesieniami a dnami rozcięć erozyjnych. Wszystkie rozcięcia charakteryzują się dość stromymi stokami. Między poszczególnymi wyniesieniami Pasma Wygielzowskiego występują zagłębienia w kształcie niecek różnej wielkości. Największa z nich rozciąga się na obszarze wsi Przyborowice i Ceber.

Część gminy leżąca na Pogórzu Szydłowskim posiada rzeźbę nisko falista z łagodnymi stokami wyniesień oraz stromymi stokami dolin cieków, przecinających obszar wsi Zimnowoda i Wola Małkowska. W części gminy zajętej przez Wyżynę Sandomierska występuje rzeźba falista ze średnimi stokami wąwozów i małych cieków bez nazw.

Występują tu płaskie wierzchowiny i nieckowate zagłębienia.

Morfologia obszaru gminy Bogoria charakteryzuje się dość znacznym nachyleniem terenu z północy na południe i południowy wschód, o czym świadczy adekwatność rzek oraz różnice wysokości. 362 m n.p.m. to punkt najwyższego wzniesienia w północnej części gminy (Ceber), natomiast najniżej położony teren znajduje się w południowo-wschodniej części gminy (Budy) i wynosi 194,5 m n.p.m. wysokości. Różnica wysokości względnej wynosi zatem 167,5 m n.p.m.

Pod względem klimatycznym obszar gminy Bogoria leży w Częstochowsko-Kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Okres wegetacyjny zaczyna się w II dekadzie kwietnia w południowej części gminy i w I dekadzie maja w jej północnej części. Koniec okresu wegetacyjnego przypada odpowiednio na II dekadę listopada i początek listopada.

Łącznie więc okres wegetacyjny waha się od 218 dni w południowej do 205 dni w północnej części gminy.

Oto inne dane charakteryzujące czynniki klimatyczne gminy Bogoria:

- ilość dni pogodnych w roku – od 43 do 50
- ilość dni z opadami – od 133 do 148
- średnia roczna wilgotność powietrza – 70%
- ilość dni z przymrozkami – 220.

Najważniejszym bogactwem gminy Bogoria są leżące w rejonie Jurkowic duże zasoby kamienia budowlanego. Znajdują się tu osady kambryjskie, syluru przylegającego od

północnej strony do wychodni skał dolnodewońskich. Utwory dewońskie wypełniają rów tektoniczny wraz z utworami ordowiku i syluru. Utwory te reprezentowane są w Jurkowicach przez dolomity, dolomity margliste i iłowce dolomityczne, których miąższość dochodzi do 120 m. W kamieniołomie Budy wydobywane są wapienie rafowe, z pokładów o miąższości 100 m. Dolomity eksploatowane w Jurkowicach mogą używane być do produkcji kruszyw łamanych zwykłych, gruzów we wszystkich frakcjach spełniających normy dla kruszyw klasy II i III. Obecnie kamień z Jurkowi przeznacza się przede wszystkim do produkcji łamanych kruszyw drogowych. Skała w Jurkowicach zawiera obok CaO (tlenku wapnia) około 15% MgO (tlenku magnezu) oraz inne mikroelementy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmów. Dzięki tym właściwościom kamień z Jurkovic jest doskonałym surowcem do produkcji nawozów otrzymywanych we własnych młynach. Nawozy (wapniowo-magnezowy i wapniowy) mają wiele atutów, odkwaszają glebę poprawiając jej strukturę, zwiększają zawartość magnezu – pierwiastka życia – w glebie i roślinach, nadają się tym samym do produkcji zdrowej żywności, wnoszą mikroelementy do gleby, zwiększają odporność roślin na przemarzanie, łatwo są przyswajalne przez rośliny i co ważne: obecność tego nawozu na powierzchni działek zmniejsza nasycenie środowiska ciężkimi metalami.

Kopalnie w Jurkowicach i budach należą do mającej siedzibę w Sandomierzu Spółki Akcyjnej Kopalni Dolomitu.

Na terenie Gminy Bogoria znajduje się Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu, który położony jest pomiędzy dolinami Koprzywianki i Czarnej obejmuje wschodni kraniec Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego i Niecki Połanieckiej. Jest to obszar o bardzo urozmaiconej rzeźbie i silnie zalesiony; lasystanowią ok. 55%, a użytki rolne ok. 40% stanowiąc lokalny ciąg ekologiczny. Wśród lasów dominują tu bory sosnowe, bory mieszane, bory trzcinnikowe, łągi subkontynentalne oraz bory mieszane świeże przechodzące w grąd wysoki i świetlistą dąbrowę. Ponadto występują bory i lasy wilgotne olsy. Wśród roślinności leśnej zdecydowanie przeważa drzewostan sosnowy, a uzupełnieniem są dęby, brzozy, jodły, modrzew, olcha, buk. Wiek drzewostanu bardzo zróżnicowany, przeważa drzewostan wieku 50-100 lat w obrębie lasów państwowych jak i prywatnych. W lasach prywatnych jest duży udział drzewostanu młodego poniżej 50 lat występującego na małych powierzchniach, rzędu kilku arów porastającego gleby słabszych klas i nieużytki. Również wzdłuż dolin rzek i cieków ciągną się zadrzewienia głównie olchy, topoli i wierzby. Wzdłuż dróg ciągną się zadrzewienia szpalerowe, głównie lip, topoli,

jesionów i kasztanowców. W lasach poza skupiskami drzew znajduje się różnorodna roślinność krzewiasta oraz bogate runo leśne. Spotykane gatunki zwierząt to: sarny, jelenie, kuny, łosie, bobry, dziki, zające, lisy, dzikie kaczki, bażanty i kuropatwy. W wilgotnych dnach dolin rzek, cieków i oczek wodnych występują bogate florystyczne zespoły roślinności szuwarowo-bagiennnej, łąkowo bagiennnej i bagiennie-torfowiskowej z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin i ptaków. Ponadto występują na tych terenach zbiorowiska murawowe i krzewiaste w miejscach nie przydatnych douprawy: na ścianach wąwozów lessowych, na stromiznach zboczy oraz na bardzo płytkich glebach.

Charakterystyczną roślinnością dla tego obszaru są ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowoeuropejskiego z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin. Siedliskami dla takich zespołów roślinnych są najczęściej suche, słoneczne zbocza wzgórz, dolin rzecznych i wąwozów, zwłaszcza o ekspozycji południowej. Gleby przeważnie płytkie, a miejscami skaliste, są zasobne w węglan wapnia CaCO_3 i dzięki temu są wybitnie ciepłe. Na siedliskach takich panują specyficzne warunki mikroklimatyczne: wysokie temperatury powietrza i gleby oraz trudności w zaopatrywaniu roślin w wodę, zwłaszcza w porze suszy letniej. Sprzyja to występowaniu gatunków o dużych wymaganiach termicznych i odpornych na deficyty wodne.

W granicach gminy Bogoria znajduje się również obszar Natura 2000 – Ostoja Żyznów (PLH260036), będący specjalnym obszarem ochrony siedlisk.

Ostoja Żyznów położona jest w obrębie mezoregionów Wyżyna Sandomierska, Góry świętokrzyskie i Pogórze Szydłowskie. W części wschodniej geologicznym fundamentem obszaru jest przedłużenie Gór świętokrzyskich, natomiast w kierunku wschodnim na skały paleozoiczne są nałożone osady morskie transgresji mioceńskiej.

W większości obszar pokrywa znacznej grubości pokrywa lessowa, co sprawia, że powierzchnia terenu jest dosyć płaska, rozcięta przez dopływ Wisły - Koprzywiankę wraz z dopływami. Koprzywianka, lewostronny dopływ Wisły jest to najdłuższa rzeka płynąca przez Wyżynę Sandomierska, a jednocześnie mająca największe dorzecze. Największym dopływem Koprzywianki na obszarze jest rzeka Kacanka. Utworzono na niej rozległy zbiornik wodny w Szymanowicach k. Klimontowa. Występujące tu gleby to głównie brunatnoziemy, rzadziej czarnoziemy, przez co teren jest intensywnie użytkowany rolniczo. Charakterystyczny dla obszaru krajobraz to stosunkowo płaska wyżyna lessowa, wyniesiona na wysokość 220-290 m n.p.m., z bardzo gęstą siecią dolin i wąwozów lessowych, parowów oraz wzgórz o stromych ścianach stanowiących dopełnienie doliny Koprzywianki i Kacanki, będących dominującą częścią krajobrazu.

W dolinie rzeki Koprzywianki oraz jej dopływów znajdują się wychodnie starych skał z ery paleozoicznej, w tym z kambru dolnego. Rzeka miejscami meandruje stwarzając dogodne siedliska dla ekstensywnie użytkowanych łąk, rozlewisk, zastoisk oraz płątów łągów. Rozleglejsze powierzchnie zajęte zwłaszcza przez zbiorowiska łąkowe o różnym stopniu wilgotności znajdują się w dolinie rzeki Kacanki. Zbocza dolin rzecznych, wąwozów lessowych, skarpy śródpolne pokrywają murawy kserotermiczne. Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są bory sosnowe i mieszane, nierzadko jednak trafiają się różnego typu zbiorowiska grądowe, rozczłonkowane często głębokimi wąwozami i jarami, zwłaszcza na zboczach dolin rzecznych.

Ogółem stwierdzono tu występowanie 15 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 40% obszaru. Największe znaczenie w Ostoi przedstawiają bardzo dobrze wykształcone i użytkowane ekstensywnie świeże łąki, fragmenty muraw kserotermicznych, zbiorowiska łąkowe oraz cenne różne typy grądów o wysokiej bioróżnorodności na poziomie gatunków roślin w skali regionu oraz kraju. Stwierdzono tu nagromadzenie gatunków chronionych, zagrożonych w tym dużą liczbą gatunków górskich. Na różnego typu murawach kserotermicznych występuje wiele rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków, np. *Cerasus fruticosa*, *Orthanta lutea*.

Bogate łąki nawęglanowe nad rzeką Kacanką sprzyjają rozwojowi populacji poczwarówki zwężonej *Vertigo angustior*. W rzece Koprzywiance występuje skójka gruboskorupowa *Unio crassus*. Ostoja jest ważna dla zachowania licznej populacji *Osmoderma eremita* i *Maculinea nausithous* (*Phengaris nausithous*), ten ostatni gatunek znajduje się tutaj na granicy zasięgu. Na terenie proponowanej ostoi występują także motyle: *Maculinea teleius* (*Phengaris teleius*), *Lycaena dispar*, *Lycaena helle* i ważka *Ophiogomphus cecilia*. Bardzo licznie występuje tutaj *Bombina bombina*. Stwierdzono także występowanie innych gatunków z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG: *Barbastella barbastellus*, *Castor fiber*, *Lutra lutra*, *Lampetra planeri*, *Cottus gobio* oraz gatunki z I Załącznika Dyrektywy Ptasiej: *Alcedo atthis*, *Dryocopus martius*, *Circus aeruginosus*, *Circus pygargus* i *Crex crex*. Dolina Koprzywianki wraz z dopływami stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe.

<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Pomniki przyrody na terenie gminy Bogoria:

- 1) Drzewo gat. lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o obwodzie pnia 600 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:312037.08, y:666835.61) rosnące na działce o nr ewid. 340/2 w miejscowości Witowice, obręb ewid. Witowice;
- 2) Drzewo gat. lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o obwodzie pnia 440 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:311612.46, y:659807.24) rosnące na działce o nr ewid. 675 w miejscowości Bogoria, obręb ewid. Bogoria;
- 3) Drzewo gat. klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) o obwodzie pnia 340 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:311646.98, y:659762.00) rosnące na działce o nr ewid. 675 w miejscowości Bogoria, obręb ewid. Bogoria;

4) Drzewo gat. jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie pnia 380 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:315662.11, y:658563.84) rosnące na działce o nr ewid. 305/1 w miejscowości Gorzków, obręb ewid. Gorzków;

5) Drzewo gat. dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 525 cm mierzonych na wysokości 1,30 m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:315700.34, y:658630.38) rosnące na działce o nr ewid. 313/4 w miejscowości Gorzków, obręb ewid. Gorzków;

6) Drzewo gat. jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) o obwodzie pnia 390 cm mierzonych na wysokości 1,30. m od ziemi, (współrzędne PL-1992 x:314564.00, y:663506.54) rosnące na działce o nr ewid. 347 w miejscowości Szczeglice, obręb ewid. Szczeglice.

Lasy

Ogólnie jeżeli chodzi o lasy to przeważa drzewostan sosnowy, a uzupełnieniem są brzozy, jodły i olchy. Wiek drzewostanów jest zróżnicowany od młodników do 140 lat. Dostępność siedlisk jest zróżnicowana tak, że występują drzewostany wskazane i niewskazane do rekreacji.

Poza terenami leśnymi, około 260 ha to sady, uzupełnione dodatkowo kilkoma parkami znajdującymi się przy dawnych pałacach i dworach takich jak: Gorzków, Jurkowice i Witowice. Parki, szpalery lub pojedyncze drzewa (głównie topole i lipy) wzdłuż dróg lokalnych oraz starodrzew rosnący na cmentarzach urozmaicają ten pofałdowany krajobraz. Mimo, że w ramach gminy spotykamy się z różnymi jednostkami fizyczno-geograficznymi – można stwierdzić ogólnie, że klimat jest bardzo korzystny. Nie dotyczy to oczywiście niektórych tylko, stoków północnych w partiach wyżynnych czy w wąwozów i głębokich dolin zacienionych i inwersyjnych. Jeżeli chodzi o powietrze atmosferyczne, to zostały w pewnych okresach stwierdzone przekroczenia stężeń tlenków siarki, pyłów, związków fluoru.

Lasy zajmują areał 3.018ha co stanowi 24,54% ogólnej powierzchni gminy Bogoria. Po zrealizowaniu programu dolesień lesistość zwiększy się o 570 ha i wyniesie 3.588 ha – tj. 29,18% powierzchni ogólnej gminy podczas gdy analogiczny wskaźnik w woj. świętokrzyskim wynosi 27,47% a w Polsce 28,45.

98,5% ogólnej powierzchni lasów stanowi Lasy Państwowe a 15,7% ogólnej powierzchni lasów to indywidualne gospodarstwa leśne. Grunty zakrzewione i zakrzaczone zajmują jedynie 0,5% ogólnej powierzchni lasów.

Lesistość terenu gminy Bogoria jest większa od lesistości gmin powiatu i gmin przyległych za wyjątkiem Rytwian (46,6%) i Rakowa (45,4%).

Udział użytków leśnych w powierzchni ogólnej sołectw jest równy. Największy

w sołectwie Budy (80%) i Woli Malkowskiej (77,9%). Sołectwo Kolonia Pęcławice nie posiada w swoim obrębie terenów leśnych.

2.3. DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY

Gmina Bogoria ma 7 402 mieszkańców, z czego 49,8% stanowią kobiety, a 50,2% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 9,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,4 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Bogoria zawarli w 2022 roku 39 małżeństw, co odpowiada 5,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,2% mieszkańców gminy Bogoria jest stanu wolnego, 58,1% żyje w małżeństwie, 4,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy. Gmina Bogoria ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -36. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,82 na 1000 mieszkańców gminy Bogoria. W 2022 roku urodziło się 70 dzieci, w tym 40,0% dziewczynek i 60,0% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 350 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2022 roku 35,9% zgonów w gminie Bogoria spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 23,8% zgonów w gminie Bogoria były nowotwory, a 6,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Bogoria przypada 14.2 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2022 roku zarejestrowano 52 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 80 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Bogoria - 28. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1. 58,9% mieszkańców gminy Bogoria jest w wieku produkcyjnym, 19,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

	ZGONY	URODZENIA
2019	<u>118</u>	<u>91</u>
2020	<u>119</u>	<u>83</u>
2021	<u>102</u>	<u>64</u>
2022	<u>108</u>	<u>70</u>
2023	<u>92</u>	<u>59</u>

Lokalny rynek pracy

W gminie Bogoria na 1000 mieszkańców pracuje 71 osób. 58,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 41,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Bogoria wynosiło w 2023 roku 6,9% (6,9% wśród kobiet i 6,9% wśród mężczyzn). W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Bogoria wynosiło 5 856,73 PLN, co odpowiada 87.30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Bogoria 816 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 38 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -778. 31,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Bogoria pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 30,9% w przemyśle i budownictwie, a 8,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Liczba bezrobotnych w powiecie staszowskim gmina Bogoria					
31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.07.2024
262	243	201	204	217	198

W Gminie Bogoria, do zjawisk negatywnych można zaliczyć przede wszystkim ubóstwo i bezrobocie. Źródłem tych dwóch kwestii jest między innymi konieczność dostosowania się przedsiębiorstw do warunków gospodarki rynkowej. Obok bezrobocia i ubóstwa istotnymi kwestiami społecznymi są: alkoholizm, dzieci z rodzin niepełnych, ubogich, patologicznych, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych jak również problem ludzi starych i niepełnosprawnych.

2.4. WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

2.4.1. Infrastruktura techniczna (system komunikacyjny / wod-kan. / gazowa / elektroenergetyczna / Internet i cyfryzacja gminy / gospodarka odpadami / system ciepłowniczy / budownictwo)

System komunikacyjny

Bogoria znajduje się 60 km na południowy - wschód od Kielc i 130 km na wschód od Krakowa. Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 757 relacji Opatów – Stopnica (długość na terenie gminy 9,048 km), a także drogi powiatowe (78,145 km) i gminne (98,7

km). Najbliższymi węzłami komunikacyjnymi, które mają charakter międzyregionalny są Opatów i Łągów, położone na północy w odległości około 25 kilometrów. Korytarz transportowy tworzą tu drogi krajowe nr 74 i nr 9 oraz drogi wojewódzkie nr 756 i 757. Przez teren gminy Bogoria przebiega droga wojewódzka nr 757 relacji Stopnica – Opatów.

Na terenie gminy Bogoria Sieć dróg tworzą:

- drogi gminne – 98,7km
- drogi powiatowe – 78,145 km
- drogi wojewódzkie – 9,048 km

W 2023 roku gmina realizowała zadania o łącznej wartości przekraczającej 10 mln zł, korzystając głównie z dofinansowań zewnętrznych (np. Rządowy Fundusz Polski Ład).

W 2023 roku zakończono lub kontynuowano prace na wielu odcinkach, m.in. w ramach zadania o wartości 1,5 mln zł(modernizacja dróg wraz z odnową rowów) oraz dużego projektu przebudowy dróg i budowy chodników o wartości umowy 5,59 mln zł.

Najważniejszą zmianą w układzie komunikacyjnym jest trwająca budowa obwodnicy Bogorii w ciągu drogi wojewódzkiej nr 757. Inwestycja ta ma na celu wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miejscowości, co radykalnie zmieni komfort życia mieszkańców i bezpieczeństwo na ul. Opatowskiej czy Rynek.

W 2023 roku zrealizowano remonty odcinków dróg powiatowych przechodzących przez gminę (m.in. w miejscowościach Witowice oraz na odcinku Kujawy – Szczeglice).

Mimo znacznych nakładów inwestycyjnych w ostatnich latach, stan techniczny części dróg (zwłaszcza tych o mniejszym natężeniu ruchu na terenach wiejskich) wciąż jest oceniany jako wymagający poprawy. Samorząd w raportach wskazuje na konieczność dalszej modernizacji ze względu na zużycie nawierzchni oraz potrzebę dostosowania dróg do coraz większego tonażu pojazdów rolniczych i transportowych.

Transport lokalny ma charakter użyteczności publicznej organizowanego przez Gminę. Gmina Bogoria organizuje własną sieć połączeń, która w 2023 roku obejmowała trasy łączące Bogorię z niemal wszystkimi miejscowościami (m.in. linie przez: Moszyny, Podlesie, Pęcławice, Jurkowice, Kielczyń, Miłoszowice, Grzybów, Niedźwiedź czy Szczeglice).

Bogoria zachowuje status lokalnego węzła przesiadkowego. Dzięki prywatnym przewoźnikom (np. Muszkieter, Oparka) oraz reaktywowanym połączeniom, mieszkańcy mają dostęp do bezpośrednich kursów do:

- Kielc (częste połączenia przez Raków),
- Staszowa,
- Sandomierza,

- Ostrowca Świętokrzyskiego. Połączenia do Krakowa czy Katowic są obecnie realizowane głównie z przesiadką w Staszowie lub przez przewoźników dalekobieżnych (np. Neobus w pobliskich miejscowościach).

Budownictwo mieszkaniowe

Mieszkaniowy zasób Gminy obejmuje lokale mieszkalne stanowiące własność gminy Bogoria. Stan techniczny mieszkaniowego zasobu Gminy Bogoria jest zróżnicowany. Lokale tworzące mieszkaniowy zasób gminy znajdują się w budynkach, których wiek wynosi od 30 do 100 lat. W najstarszych budynkach stan techniczny uległ znacznemu pogorszeniu i wymagają w wielu wypadkach przeprowadzenia remontu. się poprawę stanu technicznego poprzez zapewnienie w poszczególnych latach w budżecie gminy środków finansowych przeznaczonych na remonty zasobu mieszkaniowego.

Biorąc pod uwagę mieszkalnictwo prywatne, w 2022 roku w gminie Bogoria oddano do użytku 14 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,88 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Bogoria to 2 403 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 322 mieszkania. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Bogoria to 5,43 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2022 roku w gminie Bogoria to 128,00 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna:

W 2002 roku Gmina Bogoria została jako jedna z pierwszych w województwie w 100 % zwodociągowana. Sieć wodociągowa wraz z przyłączami liczy 200 km. Wodę na teren gminy rozprowadza 5 przepompowni, które w miarę potrzeb są modernizowane i przechodzą kapitalne remonty. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody na ujęciu w Zimnowodzie wykonano stację uzdatniania, przebudowano również przepompownię w Kiełczynie.

Gmina ma opracowany program kanalizacji dla wszystkich miejscowości. W roku 2009

została zmodernizowana oczyszczalnia ścieków w Bogorii o przepustowości 600 m³/dobę. Całkowita długość sieci wodociągowej to ponad 154 km, 48 km przyłączy domowych i ponad **2360** odbiorców wody.

Z ujęcia wody w Zimnowodzie w 2023 roku wydobyto 296 162 m³ wody pitnej. Do sieci wodociągowej zostało przyłączonych 27 nowych odbiorców.

W roku 2011 ukończono prace przy budowie kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi i przepompowniami dla miejscowości: Kolonia Kiełczyna, Wola Kiełczyńska, Gorzków i ul. Spacerowa w Bogori o długości kolektora grawitacyjnego 8 km 764 m oraz rurociągu tłocznego 5 km 791 m wraz z 8 przepompowniami ścieków za kwotę 4 mln 791 tys. zł.

Jesienią 2013 roku zakończono prace przy budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Pęcławice Górne, Kolonia Pęcławska, Kolonia Pęcławice, Józefów Witowicki i Jurkowice, których koszt wyniósł 2mln 640 tys. zł, z czego 60% środków pochodziło z dotacji unijnych, a 40 % z budżetu gminy. Została również zakończona budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Miłoszowice za kwotę 1 mln 560 tys. zł, na którą też 60 % środków pochodziło z funduszy unijnych. W ramach wymienionych zadań wybudowano ponad 24 km kanału grawitacyjnego, ponad 5 km kanału tłocznego, 11 przepompowni ścieków i wykonano 224 przyłącza kanalizacyjne. Na koniec 2023 r. ponad 65% gminy zostało skanalizowane. Mieszkańcy 17 miejscowości mogą korzystać z kanalizacji sanitarnej. Długość sieci kanalizacyjnej to 89,7 km, w tym 70 km stanowi sieć kanalizacji grawitacyjnej. Działa 23 przepompownie, a 1199 gospodarstw przyłączone jest do istniejących kolektorów, z sieci kanalizacyjnej korzysta ok. 5 tys. mieszkańców gminy. Do oczyszczalni ścieków w Bogorii w 2023 roku przyjęto i oczyszczono łącznie 204 863 m³ ścieków komunalnych. Do sieci zostało przyłączonych 12 nowych odbiorców.

Sieć gazowa

Na chwilę obecną Gmina Bogoria nie posiada rozwiniętej sieci gazowej rozdzielczej, która umożliwiałaby mieszkańcom przyłączenie się do gazu ziemnego z sieci. Gazyfikacja pozostaje w sferze planów strategicznych, a mieszkańcy korzystają głównie z rozwiązań indywidualnych (butle, zbiorniki na gaz płynny, paliwa stałe).

Sieć elektroenergetyczna

Sieć energetyczna w gminie pokrywa 100% gospodarstw domowych, ale jej specyfika odpowiada charakterowi wiejskiemu:

- Rodzaj sieci: Głównie napowietrzna, co czyni ją bardziej podatną na awarie podczas wichur i burz niż sieci kablowe (ziemne) stosowane w miastach.
- Zasilanie: Gmina zasilana jest liniami średniego napięcia (15 kV) o łącznej długości ok. 181 km, obsługiwanymi przez PGE Dystrybucja S.A. (Oddział Skarżysko-Kamienna/Rejon Energetyczny Staszów).
- Jakość dostaw: Ogólny stan sieci określany jest jako dobry.
- W dokumentach strategicznych (Studium) wskazywano historycznie na konieczność modernizacji (reelektryfikacji) w miejscowościach: Ceber, Pęcławice, Pęcławice Kolonia, Zimnowoda.

2. Ostatnie i Planowane Inwestycje

Gmina i operatorzy prowadzą obecnie kilka kluczowych działań modernizacyjnych:

- „Rozświetlamy Polskę” (2023/2024): Gmina realizuje duży projekt wymiany starego oświetlenia ulicznego (sodowego/rtęciowego) na nowoczesne oprawy LED ze sterowaniem.
- Inwestycje przemysłowe OZE: W rejonie kopalni Jurkowice-Budy wydano decyzje środowiskowe dla dużej farmy fotowoltaicznej (o mocy do 3 MW) wraz z magazynem energii. Świadczy to o tym, że główne linie energetyczne w gminie mają potencjał do przyjmowania dużych mocy, choć nie musi to dotyczyć każdej małej uliczki.

Zaopatrzenie w ciepło

W Gminie Bogoria nie istnieje systemowe ciepłownictwo sieciowe. Zaopatrzenie w ciepło opiera się w 100% na rozwiązaniach indywidualnych.

Nie ma operatora (typu MPEC), który sprzedawałby ciepło mieszkańcom. Nawet budynki wielorodzinne (jeśli występują, np. stare bloki nauczycielskie czy popegeerowskie) zazwyczaj posiadają własne, lokalne kotłownie lub mieszkańcy ogrzewają się indywidualnie (etapowe).

Według Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, w gminie wciąż królują paliwa stałe: węgiel (ekogroszek, orzech) oraz drewno kawałkowe.

W ostatnich latach (dzięki programom dotacyjnym) gwałtownie rośnie udział:

- Kotłów na biomasę (głównie pellet) – popularne ze względu na wygodę obsługi.
- Pomp ciepła – często montowanych w parze z fotowoltaiką (aby zbilansować zużycie prądu).

Gmina jako samorząd nie planuje budowy sieci ciepłowniczej dla mieszkańców (jest to nieopłacalne przy tak rozproszonej zabudowie), ale aktywnie działa w obszarze efektywności energetycznej:

- Termomodernizacja budynków publicznych: Gmina zrealizowała duży projekt ocieplenia i wymiany źródeł ciepła w szkołach i urzędach (m.in. montaż pomp ciepła i fotowoltaiki na budynkach użyteczności publicznej). Ma to być przykład dla mieszkańców, że nowoczesne technologie działają lokalnie.
- Walka z "Niską Emisją": Głównym celem strategicznym jest wymiana starych "kopciuchów". Gmina wspiera ten proces, prowadząc punkt informacyjny programu "Czyste Powietrze".

Odpady komunalne

Gmina Bogoria należy do Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki, zrzeszającego w swoich szeregach gminy: Baćkowice, Bogoria, Iwaniska, Klimontów, Łoniów, Samborzec, Koprzywnica, Sandomierz, Opatów, Sadowie, Lipnik, Obrazów.

W ramach działalności tego związku rozwiązany został problem zbiórki i wywozu śmieci na gminne wysypisko śmieci w Podlesiu. W 2005 roku Składowisko w Podlesiu zostało zlikwidowane i zrekultywowane. W gminie bardzo dobrze rozwiązany został problem gospodarki odpadami komunalnymi. Ekologiczny Związek Gmin Dorzecza Koprzywianki, w którego skład wchodzi Gmina Bogoria, dysponuje bardzo nowoczesnym Zakładem Utylizacji Odpadów Komunalnych w Janczycach. Zakład ten obsługuje 14 gmin z 3 powiatów woj. świętokrzyskiego.

Przez kolejne lata gmina realizuje program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Mieszkańcy w ramach programu i przy dofinansowaniu z WFOŚiGW otrzymują pomoc przy demontażu pokryć dachowych i utylizacji przez uprawnione firmy.

Edukacja

Do szkół podstawowych uczęszcza 554 uczniów, do liceum 167, a do szkoły branżowej 19 uczniów. Ogółem w szkołach uczy się 731 uczniów w 48 oddziałach. 17 uczniów i 1 przedszkolak posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. W przedszkolach jest 264 przedszkolaków, którzy uczęszczają do 11 oddziałów.

Dowożeniem objętych jest 481 uczniów, w tym przedszkolaki oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Bogoria zatrudnionych jest 127 nauczycieli, co stanowi 105,20 etatów. Nauczycieli dyplomowanych jest 73,39 etatu,

mianowanych 15,30, początkujących 16,51.

Sieć placówek oświatowych na terenie Gminy Bogoria tworzą:

1. Zespół Placówek Oświatowych w Bogorii, ul. Południowa 2, Publiczne Przedszkole w Bogorii z punktem przedszkolnym w Kiełczynie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Bogorii, Liceum Ogólnokształcące w Bogorii, Szkoła Branżowa I Stopnia w Bogorii;
2. Zespół Placówek Oświatowych Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Jurkowicach, Jurkowiec 80;
3. Zespół Placówek Oświatowych Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Szczeglicach, Szczeglice 48;
4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu, Niedźwiedź 24.

Przedszkola		Szkoły podstawowe		Szkoły ponadpodstawowe	
l. placówek	l. dzieci	l. placówek	l. dzieci	l. placówek	l. dzieci
1. Publiczne Przedszkole w Bogorii	149	1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bogorii (w ZPO w Bogorii)	330	1. Liceum Ogólnokształcące w Bogorii (w ZPO w Bogorii)	167
Punkt Przedszkolny w Kiełczynie (w ZPO w Bogorii)	23			2. Szkoła Branżowa I Stopnia (w ZPO w Bogorii)	19
	50	2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Jurkowicach (w ZPO w Jurkowicach)	126		
2. Publiczne Przedszkole w Jurkowicach (w ZPO w Jurkowicach)	21	(1 uczeń spełnia obowiązek nauki w ZPO w Jurkowicach ale realizuje w OREW w Staszowie)	64		
	21	3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczeglicach (w ZPO w Szczeglicach)	25		
3. Publiczne Przedszkole w Szczeglicach (ZPO w Szczeglicach)					
4. Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Niedźwiedziu		4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu			

Liczba oddziałów w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa szkoły/placówki		Liczba oddziałów
Zespół Placówek Oświatowych w Bogorii	Publiczna Szkoła Podstawowa w Bogorii	17
	Publiczne Przedszkole w Bogorii	6
	Punkt Przedszkolny w Kietczyńce	1
	Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II	8
	Szkoła Branżowa I Stopnia w Zespole Placówek Oświatowych w Bogorii	2
Zespół Placówek Oświatowych w Szczeglicach	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczeglicach	8
	Publiczne Przedszkole w Szczeglicach	1
Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowicach	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jurkowicach	8
	Publiczne Przedszkole w Jurkowicach	2
Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu		6 (w tym 1 oddział przedszkolny)

Dożywianie 2023/2024 stan na 30.09.2023 r.

	ZPO Bogoria				ZPO Jurkowice		ZPO Szczeglice		PSP Niedźwiedź
	przedszkole	szkoła podstawowa	liceum	Szkoła branżowa	przedszkole	szkoła podstawowa	przedszkole	szkoła podstawowa	
posiłki refundowane	30	79	10	9	9	21	3	19	12
posiłki pełnopłatne	142	187	33	0	40	50	18	31	33
RAZEM	172	266	43	9	49	71	21	50	
	490				120		71		45

Dowozy 2023/2024 stan na 30.09.2023 r.

	ZPO Bogoria	ZPO Jurkowice	ZPO Szczeglice	PSP Niedźwiedź
Liczba dzieci dowożonych - zakup biletów (szkoły podstawowe i przedszkola)	214	72	52	37
Liczba dowożonych - refundacja biletów w ramach programu lokalnego Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Gminę Bogoria	93(LO) 13 (SzB)	-	-	-

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego 2023/2024 stan na 30.09.2023 r.

	ZPO Bogoria				ZPO Jurkowice	ZPO Szczeglice	PSP Niedźwiedź
	przedszkole	Szkoła podstawowa	LO	SzB	Szkoła podstawowa	Szkoła podstawowa	Szkoła podstawowa
Liczba dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	1	11	1	1	1	2	1

Uczniowie niepełnosprawni uczący się poza terenem gminy:

- Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjny „Radość Życia” w Sandomierzu – 7 uczniów (transport zorganizowany w ramach przetargu),
- Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Staszowie – 3 osoby, w tym 2 transport zorganizowany w ramach przetargu i 1 osoba dowóz przez rodzica,
- Niepubliczne przedszkole „Promyk Słońca” w Staszowie – 2 dzieci transport zorganizowany w ramach przetargu.
- Przedszkole nr 8 im. J. Ch. Andresena z oddziałami integracyjnymi w Staszowie – 1 dziecko dowożone przez rodzica,
- Do placówek przy Fundacji Szlachetne Anioły w Klimontowie dowożone jest 6 osób w tym 5 transport zorganizowany w ramach przetargu oraz 1 uczennica dowożona przez rodziców.
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu oddział „0” – 1 dziecko dowożone przez rodzica.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym*Stypendia i zasiłki szkolne od 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r. (II semestr 2022/2023)*

- Przyznano 40 stypendia na 6 m-cy na łączną kwotę 46.800,00 zł.
w I grupie dochodowej (dochód od 0,00 do 300,00zł) - 10 stypendiów po 222,00 zł miesięcznie w II grupie dochodowej (dochód 300,01 do 600,00zł) - 30 stypendia po 186,00 zł miesięcznie
- Przyznano 3 zasiłki szkolne w związku ze zdarzeniem losowym - na łączną kwotę 1.400,00 zł

Stypendia i zasiłki szkolne od 01.09.2023 r. do 31.12.2023 r. (I semestr 2023/2024)

- Przyznano 28 stypendia na 4 miesiące i 1 na 3 miesiące łącznie na kwotę 17.385,00 zł

w I grupie dochodowej (dochód od 0,00 do 300,00zł) - 5 stypendiów po 161,50 zł miesięcznie, w II grupie dochodowej (dochód od 300,01 do 600,00zł) - 24 stypendia po 149,00zł miesięcznie

- Przyznano 3 zasiłki szkolne w związku ze zdarzeniem losowym - na łączną kwotę 1.500,00 zł

Łącznie w 2023 r. przyznano stypendia 51 uczniom na ogólną kwotę 64.185,00 zł, oraz 6 zasiłków szkolnych na łączną kwotę 2.900,00 zł.

Stypendia za wyniki w nauce

Stypendium Prezesa Rady Ministrów za wyniki w nauce za rok 2022/2023 – 1 osoba

Stypendia w kwocie po 200 zł jednorazowo na semestr (za wyniki w nauce szkoły podstawowe).

Rok szkolny	PSP w Bogorii	Publiczna Szkoła Podstawowa w Jurkowicach	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczeglicach	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niedźwiedziu
za I semestr 2022/2023 wypłacone w lutym 2023	47	10	8	3
Za II semestr 2022/2023 wypłacone w październiku 2023	53	12	10	3
Stypendium sportowe	-	-	-	-
Razem	100	22	18	6

Stypendia w kwocie po 200,00 zł jednorazowo na semestr (za wyniki w nauce szkoły ponadpodstawowe)

Rok szkolny	Liceum Ogólnokształcące w Bogorii	Szkoła Branżowa I stopnia w Bogorii
za I semestr 2022/2023 wypłacone w lutym 2023	10	1
za II semestr 2022/2023 wypłacone w październiku 2023	9	1
Razem	19	2

Stypendia „Wspieranie edukacji uzdolnionej młodzieży uczęszczającej do szkół ponadpodstawowych dla których organem prowadzącym jest Gmina Bogoria” – program lokalny w kwocie po 100 zł miesięcznie w roku 2023 otrzymało 57 osób (56 z LO i 1 z SzB).

Etaty nauczycieli stan na 30.09.2023 r.

	ZPO Bogoria		ZPO Jurkowice		ZPO Szczeglice		PSP Niedźwiedź		razem	
	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby	etaty
początkujący	8	6,57	6	3,46	7	4,54	5	1,94	26	16,51
mianowany	9	9,00	4	2,95	3	1,44	3	1,91	19	15,30
dyplomowany	52	49,67	12	10,16	10	8,45	8	5,11	82	73,39
Razem	69	65,24	22	16,57	20	14,43	16	8,96	127	105,20
Etat subwencyjny	-	59,01	-	14,46	-	13,26	-	8,01	-	94,73

Obsługą finansowo - księgową szkół i przedszkoli zajmuje się Samorządowe Centrum Oświaty w Bogorii, które zatrudnia 5 pracowników.

Żłobek Gminny

W Bogorii funkcjonuje Żłobek Gminny, do którego uczęszcza 30 dzieci, a zatrudnienie znalazło 9 osób (6,63 etatu), w tym:

- dyrektor – ¼ etatu
- główna księgowa – ¼ etatu
- opiekunka – 6 osób, 5 etatów,
- pracownik obsługi (pomoc) – 2 osoby, 1 etat
- pielęgniarka – 1/8 etatu

Plan finansowy dla żłobka po stronie dochodów wynosił 159.000,00 zł., z czego zrealizowano dochody w wysokości 155.628,57 zł., co stanowi 97,88%. Plan wydatków wynosił 601.265,65 zł., a wykonany został w wysokości 599.702,36 zł., co stanowi 99,74 %.

Żłobek pracuje w dni robocze w godzinach 6.30 – 16.30 przez 12 miesięcy.

W 2023 roku przerwa wakacyjna na przeprowadzenie niezbędnych prac porządkowych i remontowych trwała 4 dni w miesiącu sierpniu (14, 16, 17, 18). Odpłatność za pobyt i korzystanie z usług żłobka wynosi miesięcznie: opłata stała – 500,00 zł., stawka żywieniowa – 6,00 zł. Zasady odpłatności reguluje zawierana z rodzicami Umowa. W każdym miesiącu dyrektor wprowadza dane dzieci i ich rodziców do rejestru żłobków. Na tej podstawie rodzice wnoszą do ZUS o dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku (miesięcznie 400,00zł.). Z tej formy dofinansowania w 2023 roku korzystało 12 rodziców. W 2023 roku (styczeń – czerwiec) Żłobek realizował projekt „Żłobek w Bogorii – aktywność kobiet i rozwój dzieci” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego

Funduszu Społecznego. W ramach tego projektu w okresie od stycznia do czerwca dziesięcioro dzieci korzystało z całkowicie bezpłatnego pobytu w żłobku. Projekt realizowany był łącznie przez 14 miesięcy, tj. od 1 maja 2022 roku do 30 czerwca 2023 roku.

Kultura

Celem działalności GOK – u w Bogorii jest tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa społeczeństwa w kulturze. Podstawowym zadaniem jest edukowanie kulturalne dzieci i młodzieży, wychowanie przez sztukę, a także tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz pobudzania i zainteresowania wiedzą i sztuką oraz promowanie i upowszechnianie czytelnictwa.

W 2023 r. GOK kontynuował realizację zajęć stałych sekcji: plastycznej, rękodzielniczej, matematycznej, muzycznej w tym zajęć wokalnych i nauki gry na instrumentach, sekcji dla seniorów oraz kreatywnych zajęć bibliotecznych.

Oferta obejmowała – imprezy o zasięgu lokalnym, powiatowym i wojewódzkim, różnego rodzaju wydarzenia plenerowe, uroczystości patriotyczne, okolicznościowe, wyjazdy, przeglądy, konkursy oraz inicjatywy kulturalne, sprzyjające integracji i rozwojowi naszej gminy.

Infrastruktura, która służy do prowadzenia działalności kulturalnej nie uległa zmianie. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2023 roku wykonywane były w budynkach bieżące, niezbędne naprawy. W budynkach świetlic w Cebrze i Wysokach Średnich w ramach termomodernizacji zamontowano pompy ciepła i panele fotowoltaiczne. W 2023r. wyremontowano salę widowiskową w GOK w Bogorii. Prace obejmowały modernizację oświetlenia sali, modernizację i rozbudowę rozdzielnic na sali widowiskowej wraz z wymianą wewnętrznej linii zasilającej, rozebranie części schodowej sceny i dostosowanie wejścia osobom starszym, malowanie, szpachlowanie ścian oraz remont schodów wejściowych przy sali i naprawa kostki przy pochylni dla wózków inwalidzkich. Środki na ten cel pozyskano z projektu „Nowy blask sali widowiskowej GOK w Bogorii” dofinansowanie z Funduszu Promocji Kultury wyniosło 70.000,00 zł., a całkowita wartość inwestycji 87.500,00 zł.

W bibliotekach w Bogorii i filii w Przyborowicach sukcesywnie wdrażany jest system Alma i wyszukiwarka Primo, dzięki czemu biblioteka zostanie włączona do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. W ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021 – 2025 zakupiono nowości wydawnicze do bibliotek w Bogorii i Przyborowicach. Dofinansowanie ze środków NPRC z 2.0 wyniosło 1.508,00 zł. a wkład własny 2.800,57 zł.

Ponadto w 2023r. zakupiono 289 nowości książkowych (zakup z MKiDN i własny). Księgozbiór bibliotek liczy łącznie 9 513 książek.

W 2023r. GOK otrzymał dotację na realizację projektów z MKiDN:

- „Stacja biblioteka 2023” z programu „Partnerstwo dla książki” – 16.800,00 zł.
- „KULTURALna Jesień życia – rodzinne aktywności seniorów z gminy Bogoria” – 37.000,00 zł.
- „KULTURALNE bogoryjskie inicjatywy lokalne czas start” – 40.000,00 zł.
- „Łączy nas tradycja” – 14.000,00 zł.

Liczba pracowników na dzień 31.12.2023r. zatrudnionych na podstawie umowy o pracę to 9 osób, a liczba etatów na ww. dzień – 8. Struktura zatrudnienia kształtowała się następująco:

dyrektor, główny księgowy, 2 bibliotekarzy, animator kultury, instruktor plastyki, 2 pracowników gospodarczych, instruktor ds. muzyki – akustyk. Na umowę zlecenie zatrudnieni byli: instruktorzy muzyki, informatyk, inspektor ochrony danych osobowych.

W 2023 r. Gminny Ośrodek Kultury zorganizował ponad 300 wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło ponad 20 000 osób.

Sport i rekreacja

Na terenie gminy Bogoria występuje następująca infrastruktura sportowej i rekreacyjna:

1. Zalew Buczyna

Największym i najważniejszym obiektem rekreacyjnym w gminie jest Zalew Buczyna w Bogorii (ok. 4 ha powierzchni lustra wody).

- Funkcje: Łączy rolę retencyjną z rekreacyjną.
- Infrastruktura:
 - Piaszczysta plaża ze strzeżonym kąpieliskiem (w sezonie letnim).
 - Ścieżki pieszo-rowerowe wokół zalewu (idealne na spacer, nordic walking).
 - Kładki widokowe, muszla koncertowa.
 - Plac zabaw dla dzieci, boisko do siatkówki plażowej.
 - Nowe inwestycje (2023/2024): Budowa tężni solankowej (nowość!), altany z paleniskiem, budynku „rybaczówki” dla wędkarzy oraz modernizacja pomostów.

2. Infrastruktura Sportowa (Boiska i Hale)

Baza sportowa skupiona jest głównie wokół szkół, ale jest dostępna dla mieszkańców (często popołudniami).

Miejscowość	Rodzaj Obiektu	Opis / Stan
Bogoria	Kompleks Sportowy przy Zespole Szkół	Hala sportowa pełnowymiarowa (możliwość gry w piłkę ręczną, siatkówkę, koszykówkę).
Jurkowice	Sala gimnastyczna + boisko	Mniejsza sala przy szkole, boisko zewnętrzne.
Szczeglice	Sala gimnastyczna + boisko	Zaplecze sportowe przy tamtejszej szkole.

3. Rekreacja Codzienna (Siłownie, Place Zabaw)

Gmina inwestuje w tzw. małą infrastrukturę blisko domów (często w ramach funduszu sołectkiego lub grantów typu "Polski Ład").

Siłownie Zewnętrzne znajdują się w większych sołectwach (m.in. Bogoria, Jurkowice) – często przy szkołach lub remizach OSP.

W 2023 roku gmina ogłosiła przetarg na budowę nowoczesnego placu zabaw na Osiedlu Ujazd w Bogorii. Wartość tego zadania została oszacowana na blisko 200 tys. zł.

W ramach szerokiego programu termomodernizacji i remontów (o wartości ponad 1,6 mln zł), gmina odświeża budynki pełniące funkcje społeczne wraz z ich otoczeniem, m.in. w miejscowościach Cebra, Wierzbka, Wysoki Średnie, Pełczyce i Pełławice Górne. Często przy takich budynkach (świetlicach/remizach) znajdują się lokalne strefy rekreacji dla dzieci.

Place zabaw w gminie Bogoria są sukcesywnie doposażane w ramach funduszy sołectkich poszczególnych miejscowości, co sprawia, że ich stan techniczny jest systematycznie poprawiany (np. wymiana nawierzchni, nowe atesty urządzeń).

4. Turystyka Aktywna (Rower i Szlaki)

To słabsza strona gminy w porównaniu do regionów typowo turystycznych, ale jest potencjał:

- Ścieżki Rowerowe: Dedykowanych, asfaltowych ścieżek rowerowych (odseparowanych od jezdni) jest niewiele. Ruch rowerowy odbywa się głównie lokalnymi drogami asfaltowymi o małym natężeniu ruchu oraz drogami leśnymi/polnymi.
- Szlaki: Przez gminę przebiegają lokalne szlaki turystyczne (piesze i rowerowe), często wykorzystujące dukty leśne. Jest to teren atrakcyjny krajobrazowo (pagórkowaty teren Wyżyny Sandomierskiej), ale wymagający dla rowerzystów rekreacyjnych.

Turystyka (obiekty zabytkowe)

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty zabytkowe wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego:

Batogi

- Miejsce Pamięci Narodowej w miejscu byłej gajówki: A.5/1-2
- pomnik kamienno-betonowy z tablicą pamiątkową
- grunt z terenem w promieniu 5 m

Bogoria

- zespół kościoła paraf. pw. Św. Trójcy: A.844/1-4
- kościół, nr rej.: L.K.B.S – 1154Ki/935 oraz 63 z 03.11.1947, 621 z 28.10.1971 i 67 (t.) z 30.03.1977
- dzwonnica, nr rej.: 67 (t.) z 30.03.1977
- teren otaczający w granicach ogrodzenia, nr rej.: 63 z 03.11.1947
- ogrodzenie cmentarza kościelnego z bramami, nr rej.: 67 (t.) z 30.03.1977
- część najstarsza cmentarza paraf. przy ul. Staszowskiej, nr rej.: 375 (t.) z 19.10.1989 A.845

Gorzaków

- zespół dworski: A.846/1-2
- dwór, nr rej.: 80 (t.) z 10.08.1982
- park, nr rej.: 720 z 20.12.1957

Kiełczyna

- część najstarsza cmentarza par., nr rej.: 378 (t.) z 19.10.1989 A.847

Kolonia Pęcławice

- cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 483 (t.) z 01.03.1993 A.848

Niemirów

- kościół paraf. pw. św. Andrzeja Boboli, WUOZ.5140.1.9.2011 z 20.07.2011 A.849

Szczeglice

- kościół paraf. pw. św. Jerzego, nr rej.: 429 z 26.01.1957 oraz 491 z 15.04.1967 A.850
- stara część cmentarza paraf., nr rej.: 411 (t.) z 18.10.1989 A.851.

Gmina Bogoria posiada ogromne możliwości w zakresie turystyki, które nie są w pełni wykorzystane. Wysokie walory krajobrazowe, bliskość lasów, stosunkowo dobra sieć dróg sprzyja rozwojowi turystyki. Bliska odległość od Sandomierza, dogodne połączenie komunikacyjne stwarza duże możliwości mieszkańcom miasta do przyjazdu na teren gminy w celu wypoczynku.

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Auxilium” oraz Punkt Lekarski w Jurkowicach. W maju 2012 roku został zakończony remont Przychodni Lekarskiej w Bogorii, która została przebudowana za kwotę 392 tys. zł. W Przychodni Lekarskiej w Bogorii oprócz porad u lekarzy rodzinnych istnieje możliwość skorzystania z prywatnych konsultacji lekarzy specjalistów, którzy raz w miesiącu przyjmują chorych. Funkcjonuje też gabinet stomatologiczny. W Jurkowicach działa przychodnia rodzinna. Gabinet stomatologiczny nie jest obsadzony przez lekarza mimo kilkakrotnych przetargów ogłaszanych przez gminę w ostatnim czasie. Już od 2009 r. dzieci z całej gminy do drugiego roku życia objęte są profilaktycznymi szczepieniami przeciwko pneumokokom. Co roku z budżetu gminy na ten cel jest wydatkowane około 20 tys. zł. Łącznie w latach 2009 – 2013 wydatkowano około 100 tys. zł. W roku 2014 szczepienia te były również prowadzone. W 2013 roku 57,7% zgonów w gminie Bogoria spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 22,0% zgonów w gminie Bogoria były nowotwory, a 2,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Bogoria przypada 11.24 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

Opieka społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia rodzinom i osobom w trudnych sytuacjach życiowych. Pomoc udzielana jest w formie finansowej i wypłacane są m. in. zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe, rzeczowej oraz pracy socjalnej polegającej na współpracy z różnymi instytucjami i stowarzyszeniami. Pomoc i wsparcie udzielane jest na podstawie przepisów zawartych w ustawie o pomocy społecznej.

OPS realizowało następujące projekty, są to:

- Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027
- „Pudełko na Jesień Życia”
- Program „Opieka 75+”
- „Liderzy kooperacji”
- „Nowa wiedza”
- „Korpus Wsparcia Seniorów”
- „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023”
- Świetlica „Arka”
- Klub Senior+

- Posiłek w szkole i w domu

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Bogorii zatrudnione są następujące osoby: kierownik, podinspektor ds. księgowości, sekretarka, pracownik ds. świadczeń, pomoc administracyjna, czterech pracowników socjalnych, asystent rodziny, dwie opiekunki osób starszych, opiekunka usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i sprzątaczką, Klub Senior+ trzy osoby, wychowawca w świetlicy „Arka”.

W 2023 roku pracownicy OPS zajmujący się świadczeniami rodzinnymi przyjęli 486 wniosków o świadczenia rodzinne. Wypłacane są: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie, zasiłek dla opiekunów, świadczenia alimentacyjne, „Za Życiem”, „Dobry Start” i Karta Dużej Rodziny. Pracownicy zajmują się również dłużnikami alimentacyjnymi i odprowadzaniem składek na ubezpieczenia społeczne.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W PĘCŁAWICACH GÓRNYCH

DPS funkcjonuje od jedenastu lat, dysponuje 70 miejscami, z czego: 55 miejsca są dla osób w podeszłym wieku, a 15 dla osób przewlekle, somatycznie chorych. Do placówki przyjmowani są mieszkańcy Gminy Bogoria i osoby spoza gminy na podstawie decyzji kierowników OPS. W ciągu roku było 15 zgonów, 1 osoba została przeniesiona do ZOL-u i 1 osoba – wygaśnięcie decyzji kierującej. Z usług Domu na przestrzeni 2023 roku skorzystało 87 osób. Na początku roku w DPS przebywało 70 pensjonariuszy ten stan utrzymywał się do końca roku.

Na dzień 31 grudnia 2023r. zatrudnionych było 39 pracowników na 35,75 kalkulacyjnych etatów, w tym zatrudnione były 2 osoby w ramach prac interwencyjnych. Średni koszt utrzymania mieszkańca DPS-u wynosił w 2023 roku 4.684,00 zł./m-c. W większości opłatę wnosili sami podopieczni (70 % ze świadczenia), różnicę dopłacały gminy przez OPS. Część mieszkańców odpłatność ponosiło z rent i emerytur, część osób z zasiłków stałych, niektórym mieszkańcom do pobytu dopłacały rodziny.

W 2023 roku prowadzone były w Domu Pomocy Społecznej zajęcia z terapii zajęciowej, które polegały na zagospodarowaniu czasu wolnego a przede wszystkim na usprawnianiu manualnym mieszkańców i utrzymaniu dotychczasowej sprawności. Z zajęć korzystało średnio około 60 mieszkańców. W naszym Domu szczególną uwagę mieszkańców przyciągała gastroterapia, popularne są też zajęcia z muzykoterapii czynnej (śpiewanie pieśni, piosenek ludowych, przyśpiewek, kolęd) i biernej (słuchanie muzyki relaksacyjnej, nowych pieśni i piosenek), oglądanie filmów. Rozpoczęto zajęcia z hipoterapii oraz

kontynuowano zajęcia z dogoterapii. W ramach prowadzonych zajęć mieszkańcy byli angażowani w opiekę nad terenem zielonym, warzywniakiem i kwiatami. Mieszkańcy DPS mają zabezpieczone całodobowe wyżywienie, opiekę medyczną, rehabilitację przez 5 dni w tygodniu, pomoc pracowników socjalnych oraz opiekę duchową.

W ramach terapii zajęciowej organizowano wieczerzę Wigilijną, Śniadanie Wielkanocne, grillowanie, konkursy między mieszkańcami, gry i zabawy taneczne, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Chorego, Dzień Kobiet i Mężczyzn, Mikołajki, zabawa sylwestrowa i wyjazdy na grzybobranie oraz udział w koncertach i wyjazdach do kina.

W 2023 roku na potrzeby DPS udało się pozyskać:

- podnośnik jezdny z podwieszka,
- szafa przeszklona medyczna,
- krzesło toaletowe – 2 szt.

KLUB SENIOR +

Na terenie Gminy Bogoria działa jeden ośrodek wsparcia KLUB SENIOR + w Bogorii, który został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, a w szczególności zapewnienia wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia. W Klubie Senior+ w Bogorii zatrudniony jest kierownik, terapeuta zajęciowy i opiekun. Placówka funkcjonuje 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie. Klub Senior+ w 2023 roku realizował zadania: edukacyjne, kulturalno-oświatowe, warsztaty terapii zajęciowej, zajęcia rekreacyjno-ruchowe i komputerowe.

2.5. LOKALNA GOSPODARKA

Ilość aktywnych przedsiębiorców zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na dzień 31.12.2023 r. - 234 (czynne podmioty).

Raport przedstawiający liczbę złożonych i prawidłowo przetworzonych wniosków CEIDG-1 w systemie CEIDG od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.:

- 1) założenie działalności gospodarczej - 15 wniosków
- 2) zmiana wpisu w CEIDG – 45 wniosków
- 3) zmiana z zawieszeniem – 27 wniosków
- 4) zmiana ze wznowieniem – 11 wniosków
- 5) zmiana z zakończeniem – 1 wniosek
- 6) zakończenie działalności - 16 wniosków.

W gminie Bogoria w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 561 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 469 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 39 nowych podmiotów, a 31 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (57) podmiotów zarejestrowano w roku 2021, a najmniej (18) w roku 2013. W tym samym okresie najwięcej (45) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, najmniej (15) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Bogoria najwięcej (15) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (547) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,8% (10) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 30,8% (173) podmiotów, a 67,4% (378) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bogoria najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (32.6%) oraz Budownictwo (24.5%).

2.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE NA TERENIE GMINY

Komenda Powiatowa Policji w Staszowie działa na terenie powiatu staszowskiego zajmującego terytorium 926 km², na którym mieszka około 75 000 mieszkańców w 169 miejscowościach. W jego skład wchodzi 8 jednostek samorządowych: 3 miasta oraz 5 gmin: Miasto i Gmina Staszów, Miasto i Gmina Połaniec, Miasto i Gmina Osiek, Gmina Rytwiany, Gmina Łubnice, Gmina Oleśnica, Gmina Szydłów i Gmina Bogoria. Na terenie gminy Bogoria przeprowadzono 685 interwencji co stanowi 9% do ogółu interwencji w powiecie staszowskim.

Dokonując analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Bogoria należy rozdzielić na cztery kategorie, tj.: przestępstwa, wykroczenia, udział nieletnich w tych zdarzeniach oraz zjawiska patologiczne występujące na danym obszarze. Charakteryzujące wybrane kategorie przestępstw na terenie gminy Bogoria zostało popełnionych:

- 5 kradzieży rzeczy co stanowi 4% ogólnej liczby przestępstw w tej kategorii na terenie powiatu;
- 9 kradzieży z włamaniem co stanowi 11% ogólnej liczby przestępstw w tej kategorii na

terenie powiatu;

- 0 rozbojów;

- 0 bójek i pobić;

- 2 uszkodzenia cudzej rzeczy, co stanowi 10% ogólnej liczby przestępstw w tej kategorii na terenie powiatu;

- 3 przestępstwa w kategorii uszczerbek na zdrowiu, co stanowi 6% ogólnej liczby przestępstw na terenie powiatu w tej kategorii.

Na terenie gminy Bogoria w 2015 roku zaistniało 33 zdarzeń drogowych, z czego 26 to kolizje oraz 7 wypadków drogowych. W wyniku wypadków drogowych śmierć poniosła 1 osoba, był to pieszy w stanie nietrzeźwości. Funkcjonariusze zatrzymali 19 nietrzeźwych kierujących, 14 kierujących pojazdami mechanicznymi oraz 5 rowerzystów.

CZĘŚĆ 3. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW W PROCES DIAGNOSTYCZNY

W ramach pracy nad Programem wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji gminy jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem. Ponadto realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Konsultacje społeczne

Zgodnie z art. 5 ustawy o rewitalizacji konsultacje społeczne zostały zarządzane w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych. Stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rewitalizacji mieszkańcy zostali poinformowani o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz formach,

w jakich będą prowadzone. UG prowadzi konsultacje społeczne w zakresie określonym w przepisach ustawy o rewitalizacji. Termin i tryb konsultacji został określony w Obwieszczeniu Gminy Bogoria w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W celu zebrania uwag do projektu uchwały wyznaczającej obszar rewitalizacji, map podobszarów i diagnozy służącej wyznaczaniu obszaru rewitalizacji przygotowana została ankieta internetowa. O planowanych działaniach związanych z rewitalizacją informowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) oraz stronie internetowej i profilu społecznościowym Gminy.

3.1. OPIS DZIAŁAŃ DIAGNOSTYCZNYCH

Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych

Art. 4 ustawy o rewitalizacji jednoznacznie wskazuje, iż diagnoza ma być oparta o „obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. W celu właściwej agregacji informacji i możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, Gmina Bogoria została podzielona na podobszary – jednostki analityczne, dla których przeprowadzono diagnozę społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenną. Podział ten pokrywa się z podziałem administracyjnym na sołectwa, a w przypadku miejscowości Bogoria – uwzględnia jej miejski charakter (od 1 stycznia 2024 r.).

Według J. Paryska (1982) jednostka administracyjna jest to obszar homogeniczny pod względem morfologicznym, stanowiący całość pod względem funkcjonalnym i charakteryzujący się pewną spójnością społeczną. Posiada zdefiniowaną strukturę wewnętrzną, co wskazuje na jego holistyczny (całościowy) charakter. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji Gmina podzielona została na jednostki administracyjne obejmujące sołectwa oraz miejscowości.

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników:

– mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach związanych z Gminą. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika. W zależności od interpretacji treści wskaźnika, oceniane jako znajdujące się w trudnej (na tle Gminy) sytuacji, są obszary o niekorzystnej jego wartości. Im wyższe wartości charakteryzują jednostkę, tym gorsza jest sytuacja, na tle pozostałych obszarów Gminy w danym zakresie.

Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-

funkcjonalnej, i technicznej na obszarze Gminy Bogoria są rozpoznane w ujęciu przedmiotowym, w odniesieniu do zakresu obejmującego świadczenia socjalne, interwencje policji, czy aktywność organizacji pozarządowych. Wiele informacji jest dostępnych w układzie przestrzennym w formie schematycznych map tematycznych, opracowywanych w Urzędzie Miasta i Gminy Bogoria i dostępnych na stronach internetowych. Szczegółowe dane ilościowe z zakresu problematyki społecznej nie były do tej pory ujmowane dla jednostek pomocniczych Gminy. Na potrzeby diagnozy sytuacji społecznej pozyskano szereg informacji wymagających dostosowania do podziału na wydzielone podobszary Gminy Bogoria. Dane jednostkowe, niespersonalizowane, pochodziły z Urzędu Miasta i Gminy Bogoria, jego jednostek organizacyjnych, w tymz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji w Bogorii. Problemy wynikające ze stanu zagospodarowania przestrzennego, braku spójnej koncepcji przestrzeni, gęstości zabudowy i niedostosowania infrastruktury do rosnących potrzeb użytkowników mają często charakter ogólnogminny.

Ustawa o rewitalizacji oraz Wytucznie nie precyzują sposobu obliczenia tego wskaźnika (może to być np. średnia arytmetyczna lub typologia), dlatego daną referencyjną była średnia dla badanej gminy. Zgodnie z przyjętą metodologią deprywacja rozumiana była jako stan (materialny lub niematerialny) na terenie jednostki, który nie zapewnia egzystencji i funkcjonowania przyjętych w danym społeczeństwie i wskazujący odstępstwo od średniej dla badanej gminy. Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation. Metodologia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD stosowana jest powszednie w badaniach.

Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik

o odpowiednim odchyleniu punktowym (w przedziale 30-35% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stałej od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). Niniejsza analiza pozwala na przyznanie określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. W podsumowaniu wyliczenia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD dla wyników każdej jednostki doliczono dodatkowo wartość IMD w ramach poszczególnych uwarunkowań poddanych analizie. Przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Prezentowana metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zakładała, że każde badane zjawisko miało taką samą wagę w obliczaniu wskaźnika syntetycznego (tzn. że przykładowo, jeżeli analizowanych jest 5 grup wskaźników to każdy z nich ma 20% udziału we wskaźniku syntetycznym). W wyliczeniach nie wprowadza się różnych wag dla wskaźników. Wyliczenie IMD ogólnego obejmowało wyliczenie wartości punktowej IMD społecznego oraz dodania wyników poszczególnych IMD dla każdego uwarunkowania przyjmując ocenę jak przy analizie poszczególnych uwarunkowań. Zgodnie z Wytycznymi w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego też na potrzeby wyliczenia finalnego wskaźnika deprywacji IMD wartości IMD społecznego zostały przyjęte zgodnie otrzymaną wartością liczbową.

W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzennofunkcjonalnej lub technicznej.

Niniejsza analiza pozwala na określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów

utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Obszary posiadające powyżej ustalonego poziomu punktów obejmujące i jednocześnie ze zidentyfikowanym natężeniem problemów społecznych (oznaczenie kolorem czerwonym) zostały zaliczone do obszaru zdegradowanego. W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym. Poniżej zaprezentowano wyniki analiz w poszczególnych sferach problemowych:

Analiza problemów społecznych

Zgodnie z przyjętą metodyką, przeprowadzona szczegółowa analiza wskaźnikowa dla Gminy Bogoria w sferze społecznej dotyczyła kwestii oceny wieku mieszkańców, udzielonych świadczeń z opieki społecznej i aktywności NGO's. Zgodnie z powyższymi miernikami przeprowadzono proces analityczny danych ilościowych i jakościowych, wynikiem, którego jest wskazanie obszarów wymagających interwencji.

Zgodnie z danymi GUS oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii, zdiagnozowano następujące kluczowe problemy:

- Demografia: Gmina Bogoria (według stanu na koniec 2023 r.) liczy około 7 400 mieszkańców. Obserwuje się ujemny przyrost naturalny oraz starzenie się społeczeństwa (17,75% mieszkańców w wieku poprodukcyjnym).
- Ubóstwo i wykluczenie: W 2021 roku ze wsparcia OPS skorzystało 570 osób. Szczególnym wyzwaniem jest zjawisko „dziedziczenia” bezradności w rodzinach wielodzietnych oraz ubóstwo osób starszych.
- Bezpieczeństwo: Według danych Komendy Powiatowej Policji w Staszowie, największa liczba interwencji i zdarzeń o charakterze kryminogennym koncentruje się w miejscowości Bogoria (centrum administracyjno-usługowe) oraz w miejscowościach położonych przy głównych szlakach komunikacyjnych.

Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o kryterium wartości średniej danego wskaźnika dla Gminy. W zależności od interpretacji treści wskaźnika, oceniane jako znajdujące się w trudnej (na tle gminy) sytuacji, są obszary o niekorzystnej jego wartości w odniesieniu do średniej wartości wskaźnika przyjętego dla Gminy. Dla każdego z diagnozowanych mierników została podana skala i charakter potrzeb.

Podobszary, dla których wskaźniki przyjmowały niekorzystne wartości zaznaczono w tabelach delimitacyjnych kolorem czerwonym.

Strefa demograficzna

Struktura demograficzna jest niezwykle istotnym elementem w procesie planowania rewitalizacji, wskazuje na rodzaj społecznych uwarunkowań występujących na badanym obszarze. Potencjał demograficzny i zmiany zachodzące w liczebności społeczeństwa, jaka struktura wiekowa wpływają na aktualną sytuację społeczno-gospodarczą Gminy i warunkują zaplanowanie koniecznych zmian umożliwiających jej optymalny rozwój.

Gmina Bogoria boryka się z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa oraz depopulacją.

- Liczba ludności: Gminę zamieszkuje 7 402 mieszkańców (stan na 2023 r.), z przewagą mężczyzn (50,2%) nad kobietami (49,8%).
- Dynamika zmian: W latach 2002–2023 liczba mieszkańców spadła o 9,1%, co świadczy o trwałym trendzie odpływu ludności.
- Struktura wieku: Niepokojącym zjawiskiem jest struktura wieku mieszkańców. Osoby w wieku poprodukcyjnym (seniorzy) stanowią aż 22,0% ogółu populacji, podczas gdy osoby w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież) to zaledwie 19,1%. Osoby w wieku produkcyjnym stanowią 58,9% mieszkańców.
- Ruch naturalny: Gmina notuje ujemny przyrost naturalny wynoszący -4,82 na 1000 mieszkańców (dane z 2022 r.). Liczba zgonów (108 w 2022 r.) znacznie przewyższa liczbę urodzeń (70 w 2022 r.).

Analiza w zakresie koncentracji wiekowej mieszkańców umożliwia zdefiniowanie niezbędnych działań oraz wskazanie metod kompleksowego zaspokojenia potrzeb społeczno-bytowych adekwatnych dla poszczególnych grup.

Kolejną kwestią społeczną jest organizacja przestrzeni społecznej i wykorzystania lokalnego potencjału osób w wieku senioralnym. Kwestie te są również istotne w kontekście pogarszającej się sytuacji materialnej osób, które z uwagi na występujące choroby wymagają wsparcia poprzez organizację różnorodnych form profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji. W związku z tym, do analizy przyjęto jako istotny wskaźnik służący delimitacji obszarów kryzysowych, wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców.

Gmina Bogoria jest wybierana przez znaczną część mieszkańców powiatu i województwa, jako dogodne miejsce do osiedlenia się ze względu na bardzo bliskie sąsiedztwo ze Staszowem. Wskazane wyżej uwarunkowania, implikują następujące konsekwencje tj. wzmożona potrzeba działań inwestycyjnych związanych

z zabezpieczeniem infrastruktury dla nowych terenów osadniczych oraz nasilone problemy społeczne związane z koniecznością integrowania mieszkańców oraz włączania ich do społeczności Gminy. Z analizy danych dotyczących koncentracji ludności Gminy wynika, że najwięcej mieszkańców zamieszkuje tereny sołectwa Bogoria, Jurkowice, Szczeglice i Niedzwiedź.

Świadczenia społeczne

Z przeprowadzonych analiz danych ilościowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bogorii, wynika stała kryzysowa sytuacja w zakresie problemów społecznych, którą odzwierciedla liczba osób korzystających ze wsparcia instytucji Pomocy Społecznej. Analizie poddano wszystkie typy udzielanej pomocy społecznej, w przekroju wieku, płci, ekonomicznych grup wieku, rodzajów wypłacanych świadczeń oraz pomocy pozafinansowej. Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) w Bogorii wskazuje na istotną skalę problemów socjalnych:

- Skala wsparcia: W 2021 roku z pomocy społecznej skorzystało łącznie 570 osób.
- Struktura problemów: Głównymi przyczynami korzystania z pomocy są ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba oraz niepełnosprawność. W 2023 roku przyjęto aż 486 wniosków o świadczenia rodzinne, co wskazuje na trudną sytuację materialną wielu rodzin z dziećmi.
- Wsparcie seniorów: Na terenie gminy funkcjonuje Klub Senior+, zapewniający aktywizację dla osób 60+ (zajęcia edukacyjne, ruchowe, kulturalne). Dodatkowo w Pęcławicach Górnych działa Dom Pomocy Społecznej dysponujący 70 miejscami (55 dla osób w podeszłym wieku, 15 dla przewlekle chorych).
- Zdrowie: Głównymi przyczynami zgonów w gminie są choroby układu krążenia (35,9%) oraz nowotwory (23,8%). Dostęp do opieki medycznej zapewniają przychodnie w Bogorii i Jurkowicach, jednak zauważalny jest problem z dostępnością stomatologa w Jurkowicach.

Dane dla poszczególnych jednostek administracyjnych. oscylują na relatywnie wyrównanym poziomie. Szczegółowa analiza posłużyła do zdefiniowania najważniejszych wniosków w obszarze polityki społecznej w Gminie Bogoria. Należą do nich:

— stała liczba osób utrzymująca się od wielu lat korzystających z różnorodnych form pomocy,

- znaczna liczba świadczeń wykraczających poza pomoc finansową, która prowadzi do konieczności rozwoju kierunkowej pomocy i profilaktyki społecznej,
- zapotrzebowanie na objęcie opieką rodzin borykających się z problemami rodzinnymi związanymi z tzw. nowoczesnym społeczeństwem, w tym problemami alkoholowymi.

Wskazane wyżej uwarunkowania prowadzą do jednoznacznej konstatacji, iż w najbliższych latach należy mieć na uwadze wzrost kosztów związanych z udzielaniem powyższych form pomocy społecznej. Na podstawie danych sprawozdawczych GOPS w 2021 roku z pomocy ośrodka udzielanej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej skorzystało 570 osób.

Podczas szczegółowego procesu analizy zjawisk w zakresie problemów społecznych dotyczących poziomu życia mieszkańców w aspektach finansowych i społecznych, zostały przeanalizowane dane dotyczące między innymi liczby rodzin pobierających zasiłki z tytułu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej i ciężkiej choroby, niepełnosprawności, świadczenia 800+.

W ramach prac diagnostycznych zostały przeanalizowane dane dotyczące wszystkich wypłacanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej zasiłków i różnorodnych form wsparcia. Jednocześnie zostały wyselekcjonowane najbardziej reprezentatywne zasiłki odzwierciedlające natężenie problemu ubóstwa rodzin zamieszkujących Gminę Bogoria i przyczyny występowania problemów społecznych. Należą do nich:

- wskaźnik wypłaconych świadczeń z tytułu pomocy społecznej na 100 mieszkańców,
- wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców
- wskaźnik wypłaconych świadczeń z tytułu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców.

Zgodnie z definicją, ubóstwo jest niekorzystnym zjawiskiem społeczno-ekonomicznym, obejmującym stały brak dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Potrzebami tymi są w szczególności: pożywienie, schronienie, ubranie, transport oraz podstawowe potrzeby społeczno- kulturalne. Skalę ubóstwa na danym obszarze można oszacować na podstawie liczby gospodarstw korzystających z pomocy społecznej i pobierających zasiłki z kilku tytułów jednocześnie, gdyż jest to kwestia nawarstwiających się problemów życiowych i brakiem nieporadności społecznej. Analizowane wskaźniki zostały wyselekcjonowane w taki sposób, aby mogły umożliwić zdefiniowanie i w konsekwencji przeprowadzenie całego spektrum działań prowadzonych przez Gminę na rzecz potrzebujących mieszkańców. Analiza problemów społecznych skorelowanych

z faktem pobierania zasiłków społecznych jest niezwykle istotna, ponieważ oprócz realnej skali omawianego zjawiska, pokazuje również zapotrzebowanie mieszkańców Gminy na różne formy wsparcia w ramach pomocy społecznej, ale również wsparcia w innych sferach życia społecznego i gospodarczego. Dane otrzymane z Ośrodka Pomocy Społecznej – zostały przeanalizowane na poziomie poszczególnych podobszarów. Dostrzeżono kumulację przestrzenną występowania rodzin, które borykając się z problemami, korzystają z kilku zasiłków równocześnie.

Znaczna część mieszkańców korzystających z zasiłków czasowych i okresowych dąży do zapewnienia możliwości korzystania ze świadczeń stałych. Należy wskazać, że nie świadczenia stałe z pomocy społecznej to jedynie zasiłki stałe przysługujące osobom w wieku emerytalnym lub z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym lub znacznym, które nie mają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych. Nie ma nic niepokojącego czy dziwnego, że osoby chore starają się na tyle wyjaśnić swoją sytuację zdrowotną aby uzyskać orzeczenie a następnie wystąpić o zasiłek stały. Następstwem powyższego procesu jest zmiana kategorii wypłaconych zasiłków z zasiłków czasowych na zasiłki stałe, powodując nieodwracalne formy uzależniania i braku aktywności wśród beneficjentów pomocy społecznej i w konsekwencji wykluczenia takich mieszkańców z aktywności społecznej. Zasiłki stałe to świadczenia z pomocy społecznej przysługujące osobom nie uprawnionym do świadczeń emerytalno-rentowych. To osoby nie posiadające możliwości zarobkowania ze względu na osiągnięty wiek emerytalny lub uzyskanie stopnia niepełnosprawności. W przypadku tej grupy trudno mówić o uzależnieniu od pomocy raczej jest to jedyna szansa na świadczenie, które pozwala tym osobom przeżyć. Grupa osób, która uzyskuje świadczenia stałe to najczęściej grupa, która obiektywnie nie ma szans albo ma nieznaczne szanse na zmianę swojej sytuacji ekonomicznej.

Wśród mierników, które dodatkowo zostały poddane analizie był wskaźnik dotyczący liczby rodzin pobierających świadczenie 800+. Miernik ten nie był uwzględniany we wskaźniku syntetycznym wypłaconych świadczeń z tytułu pomocy społecznej, przy wyznaczaniu obszaru.

Aktywność organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy wymagają wsparcia – zarówno prawno-organizacyjnego jak również zabezpieczenia przestrzeni do działania na rzecz mieszkańców z obszarów kryzysowych.

Działania bezpośrednio wpływa na życie społeczno-gospodarcze obszaru, umożliwia

różnorodne działania prospołeczne, wzmacnia aktywność społeczności lokalnej oraz umożliwia ich integrację w ramach wspólnych inicjatyw, prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Głównym problemem gminnych organizacji pozarządowych jest brak lokalizacji na siedzibę stowarzyszenia. Siedziby NGO's w większości mieszczą się w prywatnych mieszkaniach członków i uniemożliwiają rozszerzanie zakresu działań. Wzmocnienie działania organizacji pozarządowych jest niezbędne do realizacji całego procesu wyprowadzenia z kryzysu obszarów problemowych.

Obok mierników mających charakter ilościowy, analizie należy poddać również te czynniki, których nie da się zmierzyć w sposób liczbowy. To właśnie one w dużej mierze pokazują specyfikę danego obszaru i pozwalają zwrócić uwagę na jego realne problemy. W przypadku Gminy Bogoria jednym z najważniejszych problemów jest ogół zjawisk, które wynikają z braku inicjatywy oraz niedostatecznego zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy regionu, obszaru zamieszkania. Znaczącym problemem na obszarze Gminy jest brak możliwości i propozycji form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców oraz organizacji pozarządowych, które zaktywizują mieszkańców do działań we wspólnej sprawie rozwoju całej Gminy i regionu. Omawiany w analizie obszar kryzysowy nie jest dostatecznie atrakcyjny dla mieszkańców. Infrastruktura społeczno- kulturalna czy sportowo-rekreacyjna nie spełnia bowiem oczekiwań osób chcących korzystać z różnych form wypoczynku i spędzania wolnego czasu. Aktualną barierą jest w tym przypadku jest ograniczona liczba oddolnych inicjatyw pozwalających mieszkańcom przekształcić otoczenie w bardziej przyjazne i dopasowane do ich potrzeb. Omawiany problem dotyczy nie tylko osób zamieszkujących Gminę Bogoria, którzy ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury i zorganizowanych inicjatyw decydują się na odwiedzenie innych rekreacyjnych obszarów w regionie np. w Kielcach lub sąsiednich Gminach. Fakt ten jest dla Gminy szczególnie niekorzystny, ponieważ ze względu na położenie w pobliżu stolicy województwa, jej potencjał w znacznym stopniu nie jest wykorzystywany. Brak możliwości spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Bogoria zasadniczo związany jest z brakiem oferty rekreacyjno-kulturalnej dedykowanej poszczególnym grupom wiekowym. Brak miejsc, które skupiają lokalną społeczność, skutkuje narastającym problemem osłabieniem więzi społecznych oraz zmniejszaniem zaangażowania mieszkańców w sprawy regionu. Brak integracji społeczności lokalnej wpływa natomiast na powstawanie niekorzystnego zjawiska, które można określić jako przyjmowanie przez Gminę Bogoria jedynie funkcji „sypialnianej” w stosunku do innych bardziej atrakcyjnych miast w regionie. Zbudowanie

więzímieszkańców z gminą powinno być realizowane od najmłodszych lat. Przy realizacji odpowiednio skoordynowanej polityki obszary kryzysowe będące przedmiotem niniejszego Programu Rewitalizacji mogą stać się ośrodkami stymulującymi rozwój całej gminy. Aby jednak tego dokonać, należy podejmować działania mające na celu poprawę stanu infrastruktury społeczno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz działania zmierzające do wzmocnienia zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy regionu.

Analiza sfery problemów gospodarczych

Gospodarka Gminy Bogoria bazuje na małych przedsiębiorstwach, lokalnych podmiotach gospodarczych świadczących usługi na rzecz mieszkańców. Dla większości mieszkańców miejscem pracy są zakłady i firmy usytuowane w Staszowie oraz w innych pobliskich miejscowościach. Znaczącym podmiotem, umożliwiającym zatrudnienie mieszkańców na obszarze gminy są instytucje publiczne.

Gospodarka gminy opiera się na rolnictwie, małych usługach oraz przemyśle wydobywczym.

- **Przedsiębiorczość:** Według rejestru REGON (2023 r.) w gminie zarejestrowanych jest 561 podmiotów, z czego zdecydowaną większość (469) stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W systemie CEIDG aktywnych jest 234 przedsiębiorców.
- **Struktura branżowa:** Dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Główne sektory to handel i naprawa pojazdów (32,6%) oraz budownictwo (24,5%). Przemysł i budownictwo dają zatrudnienie 30,9% aktywnych zawodowo mieszkańców.
- **Rynek pracy:** Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r. wyniosła 6,9%. Istotnym problemem jest ujemne saldo dojazdów do pracy wynoszące -778 osób, co oznacza, że znacznie więcej mieszkańców wyjeżdża do pracy poza gminę (816 osób) niż przyjeżdża do niej (38 osób). Gmina pełni funkcję sypialnianą dla większych ośrodków (Staszów, Kielce).
- **Przemysł:** Ważnym pracodawcą są Kopalnie Dolomitu S.A. w Jurkowicach i Budach, eksploatujące złoża dewońskie.

Korzystna sytuacja w zakresie wskaźnika osób bezrobotnych w odniesieniu do liczby osób w wieku produkcyjnym, wskazuje, iż kwestie związane z brakiem zatrudnienia i pozostawaniem przez mieszkańców Gminy Bogoria w rejestrach osób bezrobotnych nie stanowi istotnego problemu rozwojowego w sołectwach i na osiedlach.

Generalnie kwestie związane z poziomem przedsiębiorczości w Gminie nie stanowią barier rozwojowych, ponieważ wskaźniki dotyczące poziomu przedsiębiorczości na tle innych jednostek terytorialnych wypadają nader korzystnie. Dla umocowania tej konstatacji niech posłużą dane dotyczące wskaźnika liczby funkcjonujących podmiotów na 10 000 mieszkańców w odniesieniu do danych powiatowych, wojewódzkich i krajowych. Do najważniejszych problemów, które występują na wydzielonych podobszarach Gminy Bogoria, w sferze gospodarczej należą jednak przenoszenie się lokalnego rynku pracy do Staszowa oraz niewystarczająca liczba zorganizowanych inicjatyw służących lokalnemu rozwojowi gospodarczemu. W zakresie analizy przestrzennej sfery gospodarczej jako kluczowe przyjęto przeanalizowanie wskaźnika zarejestrowanych przedsiębiorstw na obszarze Gminy Bogoria na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zaproponowane podejście wynikało z wniosków przyjętych podczas spotkań konsultacyjnych, na których mieszkańcy zgłaszali występowanie kryzysu w obszarze lokalnych, drobnych usług.

Analiza sfery problemów środowiskowych

Badania i analizy przeprowadzone przez Inspekcję Ochrony Środowiska, jednoznacznie wskazują, iż głównym źródłem zanieczyszczeń w Gminie Bogoria przez szkodliwe substancje [pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, B(a)P] jest sektor komunalno-bytowy, głównie indywidualne gospodarstwa domowe.

Gmina Bogoria posiada wysokie walory przyrodnicze, które są jednak zagrożone przez niską emisję.

- Jakość powietrza: Głównym źródłem zanieczyszczeń (pyły PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)piren) jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego. Mieszkańcy ogrzewają domy głównie paliwami stałymi (węgiel, drewno), choć rośnie udział kotłów na biomasę i pomp ciepła.
- Zasoby przyrodnicze: Lasy zajmują 24,5% powierzchni gminy. Na terenie gminy znajduje się obszar Natura 2000 – Ostoja Żywnów oraz Jeleniowski-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu.
- Gospodarka odpadami: Gmina należy do Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki. Odpady trafiają do nowoczesnego zakładu w Janczycach. Zrehabilitowano stare wysypisko w Podlesiu.

W związku z powyższym znaczne ograniczenie produkcji szkodliwych substancji z tego sektora umożliwić może poprawę jakości powietrza i w konsekwencji w sposób znaczący

wpłynąć na ochronę lokalnego ekosystemu, a także ochronę zdrowia wśród lokalnej społeczności. Wśród produktów procesu spalania paliw, które istotnie wpływają na występowanie niskiej emisji znajdują się między innymi: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, metale ciężkie, benzo(a)piren oraz pyły PM10, PM 2,5. Niekorzystny wpływ i oddziaływanie wskazanych wyżej substancji na zdrowie i życie człowieka został udowodniony, a brak działań na obszarach występowania znacznych zanieczyszczeń powietrza prowadzi do znacznego pogorszenia zdrowia mieszkańców, chorób i zgonów.

Analiza problemów przestrzenno-funkcjonalnych

Sfera przestrzenna

Niezwykle istotnym zagadnieniem w zakresie dotyczącym analizy sfery przestrzennej jest przegląd, badanie i ocena aktualnie obowiązujących Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego. Dzięki uchwalonym planom możliwe są do realizacji w pełnym zakresie planowane inwestycje i przedsięwzięcia dla celów społecznych i gospodarczych. Objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszaru Gminy stwarza dogodne warunki do przeprowadzania procesów budowlanych, skraca okres przed inwestycyjny oraz pozwala prowadzić w sposób uporządkowany politykę przestrzenną. Szczególne znaczenie powyższy fakt posiada w odniesieniu do obszarów, które podlegać będą procesom rewitalizacji, pozwalając realizować projekty i działania finansowane ze środków prywatnych, bez udziału finansów publicznych.

Na terenie Gminy Bogoria obecnie obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Deficyty związane z zagospodarowaniem przestrzennym na obszarze Gminy, dotyczą konieczności podnoszenia jakości przestrzeni publicznych, ciągłej dbałości o stan techniczny budynków o charakterze publicznym, prywatnym, infrastruktury przestrzeni publicznej. Zagadnienia te są szczególnie ważne w kontekście posiadanych zasobów o wartości kulturowej, historycznej, architektonicznej czy przyrodniczej. Gmina Bogoria posiada liczne zasoby, nie tylko budynków zabytkowych, ale także przyrodniczych. Walory przyrodnicze Gminy, z zachowanym naturalnym i zróżnicowanym biologicznie środowiskiem, stanowią cenny aspekt rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, a także funkcji turystycznej. Wśród najbardziej cennych przyrodniczo obszarów Gminy Bogoria znajdują się kompleksy leśne, należące do form ochrony NATURA 2000.

Wykorzystanie w pełni posiadanych możliwości i dbałość o stan techniczny posiadanej infrastruktury to istotny element zrównoważonego rozwoju Gminy. Uzasadnione zatem

stają się te działania, które realizują powyższe cele dla dobra lokalnej społeczności z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska i dbałości o jego zasoby. W ramach prowadzonych spotkań konsultacyjnych, mieszkańcy podnieśli kwestie, które w dalszych etapach zostały szczegółowo przeanalizowane. Do najważniejszych z nich należały:

- kwestie zachowania dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych,
- problemy związane ze złym stanem technicznym budynków mieszkalnych (w części z nich budynków zabytkowych) oraz z brakiem możliwości prowadzenia remontów które utrzymałyby je w stanie ograniczającym zniszczenie i dewastację,
- kwestie problemów komunikacyjnych mieszkańców (zwłaszcza osób starszych), które nie są zmotoryzowane (a ze względu na rozległy obszar Gminy osoby te nie są w stanie na samodzielne przemieszczanie się na jej obszarze),
- potrzeba zabezpieczenia infrastruktury technicznej zwłaszcza pod nowe osadnictwo na terenie gminy, i w związku z procesami inwestycyjnymi – stan tej infrastruktury jest na bardzo zróżnicowanym poziomie na terenie Gminy.

Zasoby mieszkaniowe Gminy Bogoria opierają się głównie na budownictwie jednorodzinnych. Analiza danych statystycznych GUS, wykazała systematyczny przyrost liczby budynków mieszkalnych w Gminie Bogoria na przestrzenie ostatnich dziesięcioleci na co niewątpliwie ma wpływ sukcesywny wzrost liczby ludności związanych procesami migracyjnymi. Znaczna część budynków mieszkalnych na obszarze Gminy Bogoria wybudowana była w okresie przedwojennym i powojennym.

Budynki te wymagają działań modernizacyjnych w zakresie kompleksowej modernizacji: docieplenia, wymiany instalacji ogrzewania (wymiana przestarzałych technologicznie pieców węglowych na piece nowej generacji – bardziej ekologicznych), a także montażu instalacji OZE. Wymagają one także dostosowania do obecnych standardów w zakresie sposobu ich ogrzewania i energooszczędności. Do analizy zostały ujęte budynki, które zostały wybudowane przed rokiem 1989 oraz te z nich, które na podstawie oceny ekspertów i służb technicznych w Gminie wykazują znaczny poziom degradacji. Notuje się sporą dynamikę rozwoju budownictwa mieszkaniowego, głównie wśród inwestorów indywidualnych.

Oceniając obiektywnie poziom jakości dróg w całej Gminie Bogoria można uznać je za dobry. Najczęściej występującym problemem uniemożliwiającym inwestycje drogowe są kwestie własności terenów oraz wymagany poziom uzbrojenia terenów pod drogami (w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej). Dogodny poziom komunikacji z Kielcami

i sąsiednimi miejscowościami wynika z położenia Gminy wzdłuż drogi krajowej. Infrastruktura będąca własnością publiczną wymaga działań naprawczych, problemem są także obiekty i budynki stanowiące własność prywatną o znacznych walorach architektonicznych i kulturowych, wpisane do rejestru zabytków, które z uwagi na zakres i rozmiar prac remontowych wymagają znacznych nakładów finansowych, nie są remontowane i popadają w ruinę. Infrastruktura drogowa Gminy wymaga remontu lub przebudowy. Infrastrukturę komunikacyjną Gminy Bogoria tworzy system dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. Z uwagi na fakt, iż obszarowo gmina posiada znaczną powierzchnię, poruszanie się po jej terenie dla osób starszych, niezmotoryzowanych, dzieci i młodzieży stanowi istotny problem, który należy zminimalizować lub całkowicie wykluczyć poprzez podjęcie stosowanych działań.

CZĘŚĆ 4. WYBÓR OBSZARU REWITALIZACJI

Wybór obszarów Gminy Bogoria wskazanych do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem gruntownej diagnozy zjawisk kryzysowych występujących na jej terenie oraz wynikiem ustalenia ich koncentracji terytorialnej. W oparciu o przeprowadzone analizy ilościowe i jakościowe oraz wyznaczone na ich podstawie strefy wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk wyznaczono granice obszarów zdegradowanych. Obszary te dały podstawę do przeprowadzenia konsultacji społecznych. Szczegółowa analiza wyników diagnozy czynników kryzysowych umożliwiły wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Podsumowując proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji należy wskazać, że podstawę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowiła analiza, w której wykorzystane zostały obiektywne i weryfikowalne mierniki (wskaźniki) i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno- funkcjonalnej. W stosunku do każdego wskaźnika określono czy jest tzw. stymulantą, czy destymulantą rozumianą jako wskazanie, że wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego przy stymulancie i zjawiska negatywnego przy destymulancie.

Z uwagi na brak dostępnych danych ilościowych w niektórych obszarach objętych badaniem bazowano na ocenie jakościowej Zespołu ds. rewitalizacji, który odpowiedzialny był za opracowanie GPR w tym diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji.

Podsumowując wskaźniki, które zostały wzięte pod uwagę w przeprowadzonej analizie należy zwrócić uwagę na najważniejszy aspekt jaki dotyczy procesu rewitalizacji, a mianowicie konieczność kompleksowego przeprowadzenia analizy obszaru z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej oraz narzędzi analitycznych. W ramach wyznaczenia stopnia degradacji w oparciu o uwarunkowania społeczne, przeprowadzono analizę wskaźników ilości osób korzystających z zasiłków. Niniejsze działanie ma na celu udokumentowanie stopnia wykluczenia społecznego, ze względu nato, iż zasiłki odnosiły się do liczebności osób długotrwale wykluczonych (zasiłki stałe), osób posiadających określone trudności życiowe skoncentrowane w pewnym czasie (zasiłki okresowe) oraz osób korzystających z zasiłków celowych. Niemożność podjęcia pracy i konieczność korzystania z pomocy społecznej stanowi potencjał do uznania, iż występuje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych. Biorąc pod uwagę liczbę świadczeń przyznawanych przez OPS (wskaźniki społeczne) pokazują poziom ubóstwa. Z kolei - bezrobocie generuje poczucie wykluczenia oraz możliwość uzależnienia się od alkoholu ze

względu na chęć ucieczki od problemów. Wpływa to jednocześnie na zwiększenie stopnia łamania prawa oraz nasilenie konieczności podejmowania interwencji przez straż miejską. Wskaźnikiem uzupełniającym analizy w zakresie wyznaczania obszaru zdegradowanego był wiek przedprodukcyjny jako zmienna determinująca potencjały obszaru (wyższa liczba rodzących się dzieci) lub deficyty (spadek ilości urodzeń) w najbliższej przyszłości, ze względu na stopień obciążenia demograficznego obszaru, na którym podejmowane będą działania rewitalizacyjne. Ważnymi wskaźnikami, które należy traktować jako uzupełnienie prowadzonych analiz są dane w obszarze gospodarczym analizowane na podstawie współczynnika przedsiębiorczości jako liczby podmiotów gospodarczych przypadających w odniesieniu do liczby ludności. Niniejszy wskaźnik świadczy o możliwości samodzielnego działania przez mieszkańców i podejmowania aktywności nakierowanej na rozwiązywanie problemów we własnym zakresie. Niski wskaźnik świadczy na obszarze o szczególnym nasileniu problemów społecznych o znacznej bierności. Na podstawie oceny analizy wskazano obszary potencjalnie predysponowane do wyznaczenia w ramach obszaru zdegradowanego na podstawie oceny wartości Index of Multiple Deprivation.

Wyliczenie IMD ogólnego obejmowało wyliczenie wartości punktowej IMD społecznego oraz dodania wyników poszczególnych IMD dla każdego uwarunkowania przyjmując ocenę jak przy analizie poszczególnych uwarunkowań, czyli metodologia IMD obejmowała ocenę 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono stanowiącą odstępstwo od średniej dla Gminy dodatkowy jeden punkt, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Obszary oznaczone na inne kolory odpowiednio: 1 punkt (kolor zielony), 2 punkty (ciemny żółty). Wynikiem tak prowadzonej analizy było wskazanie wartości IMD ogólnego. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Zbiorcza analiza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalnych w Gminie Bogoria

Jednostka administracyjna	Wskaźnik syntetyczny IMD				IMD łącznie
	IMD Społeczny	IMD Gospodarcze	IMD Środowiskowe	IMD przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne	
Bogoria					18
Budy					8
Ceber					6
Domaradzice					4
Gorzków					6
Grzybów					
Józefów Witowicki					4
Jurkowice					14
Kiełczyzna					8
Kolonia Wysoki					4
Kolonia Pęcławska					4
Kolonia Pęcławice					4
Kolonia Bogoria					6
Łągówka					4
Mała Wieś					4
Malkowice					4
Miłoszowice					4
Moszyny					4
Niedzwiedź					4
Pęcławice					12
Podlesie					4
Przyborowice					4
Rosołówka					4
Szczeglice					10
Ujazdek					4
Wola Kiełczyńska					4
Wola Malkowska					4
Witowice					4
Wierzbka					4
Wolica					4
Wysoki Średnie					4
Wysoki Duże					4
Wysoki Małe					4
Zagorzyce					4

Zimnowoda					4
Wagnerówka					4

(Źródło: Opracowanie własne)

Średnia	9,6
Przedział średniej	7,7 - 11,2
Poniżej średniej	
Średnia	
Powyżej średniej	

Analiza wniosków „wymiarów kryzysu”, uwarunkowania obszaru oraz priorytety strategiczne Gminy, umożliwiły wskazanie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji.

Najwyższy wskaźnik degradacji odnotowano w Bogorii (koncentracja problemów społecznych, bezrobocie oraz problemów przestrzennych typowych dla zwartej zabudowy) oraz w Jurkowicach (problemy funkcjonalno-przestrzenne związane z przemysłem wydobywczym oraz problemy społeczne).

Obszar zdegradowany

Zgodnie z Wytycznymi w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego do obszaru zdegradowanego zaliczone zostały tylko jednostki administracyjne, dla których zidentyfikowano występowanie w sferze społecznej.

W ramach przeprowadzonej analizy został wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, które są obszarami tożsamymi.

Wybór obszarów Gminy Bogoria wskazanych do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem diagnozy zjawisk kryzysowych. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy i zamieszkiwać go nie może więcej niż 30% mieszkańców.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony w oparciu o jednostki, które w analizie IMD uzyskały najwyższe wyniki negatywne, a jednocześnie posiadają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Zgodnie z przeanalizowanymi danymi będzie to miejscowość: Bogoria (centrum administracyjne, kulturalne i usługowe gminy).

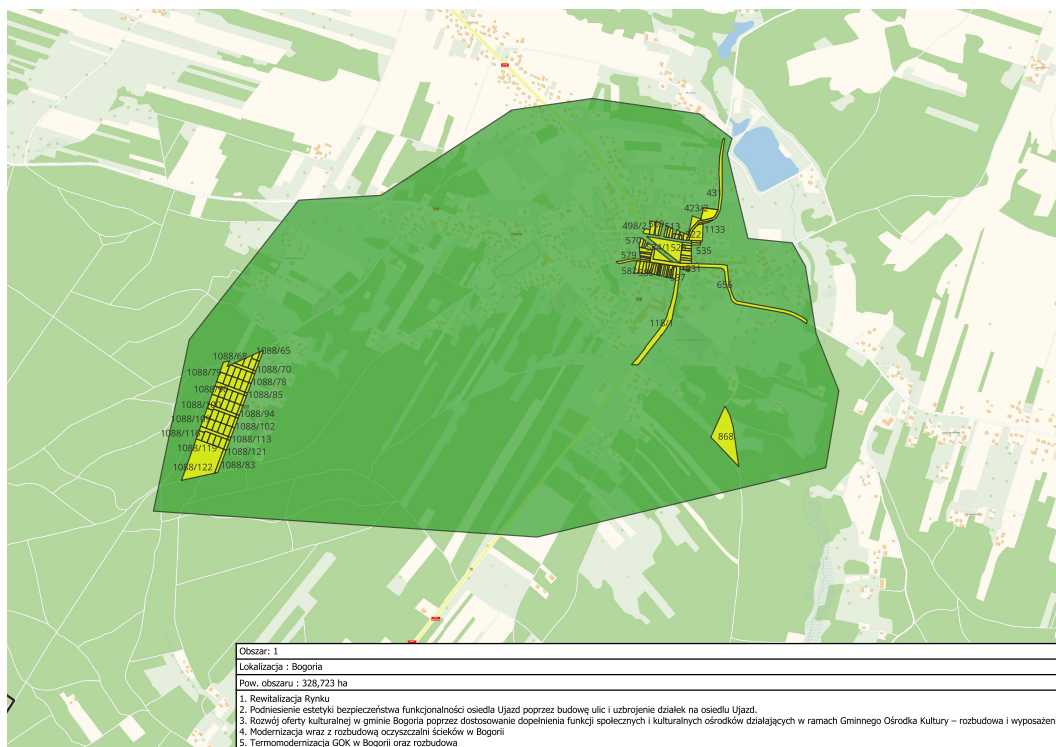
Weryfikacja ustawowych limitów:

- Całkowita liczba ludności Gminy Bogoria: 7 402.
- Limit ludnościowy (30%): 2 220 osób.
- Powierzchnia Gminy Bogoria: 123,41 km².
- Limit powierzchniowy (20%): 24,68 km².

Wykaz i opis granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Bogoria

Obszar rewitalizacji	Liczba ludności miejscowości	Odsetek ludności obszaru rewitalizacji w stosunku do ludności gminy	Powierzchnia [km ²]
Miasto Bogoria	1076	14,54%	3,29
Razem obszar zdegradowany	1076	14,54%	3,29
Razem obszar rewitalizacji	1076	14,54%	3,29

Poniżej zaprezentowano graficzny podział obszarów rewitalizacji na obszarze Gminy Bogoria.

Lokalizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Lokalizacja	Numer działki
1.	Rewitalizacja Rynku	Bogoria	577, 524, 423/2, 423/3, 431, 1133, 533, 1090, 535, 498/2, 499/2, 508, 509, 512, 513, 514, 517, 518, 516, 521, 520, 522, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 657, 658, 595, 596, 597, 598, 599/1, 600, 593, 592, 591, 590, 589, 588, 587, 586, 585, 584, 583, 582, 579, 576, 575, 574/2, 574/1, 573, 572, 1044, 570, 656, 118/1
2.	Podniesienie Estetyki, bezpieczeństwa I funkcjonalności osiedla Ujazd	Bogoria	1088/65, 1088/67, 1088/68, 1088/69, 1088/71, 1088/73, 1088/74, 1088/75, 1088/76, 1088/77, 1088/79, 1088/80, 1088/81, 1088/82, 1088/84, 1088/87, 1088/88, 1088/89, 1088/90, 1088/91, 1088/92, 1088/95, 1088/96, 1088/97, 1088/98, 1088/99, 1088/100, 1088/103, 1088/104, 1088/105, 1088/106, 1088/107, 1088/108, 1088/109, 1088/110, 1088/111, 1088/112, 1088/115, 1088/116, 1088/117, 1088/118, 1088/119, 1088/120, 1088/122, 1088/66, 1088/70, 1088/72, 1088/78, 1088/83, 1088/85, 1088/86, 1088/93, 1088/94, 1088/101, 1088/102, 1088/113, 1088/114, 1088/121
3.	Rozwój oferty kulturalnej w gminie Bogoria (GOK)	Bogoria	Dz. 423/2
4.	Termomodernizacja GOK w Bogorii oraz rozbudowa	Bogoria	Dz. 423/2
5.	Modernizacja wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków w Bogorii	Bogoria	Dz. 868
Projekty uzupełniające nieniwestycyjne			
1.	Wsparcie profilaktyki zdrowotnej na terenie Gminy Bogoria	Gmina Bogoria	Nie dotyczy
2.	Wsparcie rodzin z terenu gminy Bogoria	Gmina Bogoria	Nie dotyczy

3.	Przedsięwzięcie wspierające aktywność i integrację zwiększające szanse na zatrudnienie	Gmina Bogoria	Nie dotyczy
4.	“Razem lepiej” czyli otwarta i partnerska szkoła	Gmina Bogoria	Nie dotyczy
5.	Tworzenie szlaków kulturowych	Gmina Bogoria	Nie dotyczy
6.	“Parasol na start” – utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie gminy	Gmina Bogoria	Nie dotyczy

Zdefiniowanie podstawowych problemów i podjęcie kroków zmierzających do ich zniwelowania powinno przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców. Zgodnie z ust. 5 art. 9 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Rada Gminy może ustanowić na obszarze rewitalizacji, prawa pierwokupu na rzecz Gminy wszystkich nieruchomości oraz zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla wszystkich albo określonych w uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do pogłębienia niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.